

ਮਸੀਹ ਦੀ ਭਰਪੂਰੀ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, 2 (2:10-15)

ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣਤਾ (2:10, 11)

¹⁰ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋ ਗਏ ਹੋ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ। ¹¹ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤੀ ਵੀ ਹੋਏ ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਅਰਥਾਤ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਮਾਸ ਲਾਹ ਸੁੱਟੀਦਾ ਹੈ।

‘ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋ ਗਏ ਹੋ’ (2: 10)

ਸੰਪੂਰਣ *peplērōmenoi* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰਮਵਾਚ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ‘ਭਰਪੂਰੀ’ ਇਸੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਨਬੂਵਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਾਟ ਦੇ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਇਲਾਹੀ ਸੁਭਾਅ ਭਾਵ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਜਾਂ ‘ਸੰਪੂਰਣ’ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ‘ਉਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ, ਕਿਰਪਾ ਉੱਤੇ ਕਿਰਪਾ’ (ਯੂਹੰਨਾ 1:16)।

ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਉਸ ਰੂਹਾਨੀ ਸਬੰਧ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਨ। ਹਰ ਰੂਹਾਨੀ ਬਰਕਤ ਓਸੇ ਵਿਚ ਹੈ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:3)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਵਿਚ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣਾ, ਖੁਦਾ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ, ਫ਼ਜ਼ਲ, ਨਵੀਂ ਸਰਿਸ਼ਟ ਬਣਨਾ, ਮੇਲ, ਖੁਦਾ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ, ਉਹਦੇ ਲਹੂ ਦਾ ਲਾਭ, ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ, ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਨ! ¹ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਲੋਕ ਉਸ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:3; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:27)।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਉਹ ‘ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਅੱਡ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਨਿਆਰੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ, ਵਚਨ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਆਸ ਹੀਣ ਅਤੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ’ ਹਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:12)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੋਕ ਅਧੂਰੇ ਅਤੇ ‘ਬਹੁਤ ਦੂਰ’ ਹਨ; ‘ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ’ ਉਹ ਹਾਲਤ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ‘ਪਰ ਹੁਣ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਦੂਰ ਸਾਓ ਮਸੀਹ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਨੇੜੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋ’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:13)।

ਜਿਹੜੇ ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ’ ਹਨ ਪਰ ਫਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸੜ ਜਾਣਗੇ (ਯੂਹੰਨਾ 15:2, 6)। ਜੇ ਕੋਈ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਤੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਾਨ ਨੂੰ ਗੁਆ ਬੈਠੇਗਾ। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਦੇ ਬਰੀਰ ਬੰਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਯੂਹੰਨਾ 14:5)। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਹਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2:3-5)।

ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਯੋਗ ਸੇਵਾ ਲਈ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜੇ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਯਿਸੂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ ਜਿਹੜਾ ਗੁਰੂ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਗਲਤ ਬੁਨਿਆਦ ਤੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਇਕ ਸੱਚੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:11)। ਉਹ ਰਾਹ, ਸੱਚ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਾਵ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇਕ ਰਾਹ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14:6)। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਂਅ ਵਿਚ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 4:12)।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਅਹਿਦ ਦੀ ਹਰ ਸਚਿਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ (ਯੂਹੰਨਾ 16:13; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:5)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਚਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਟਲਣਗੇ (ਮੱਤੀ 24:35)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ (1 ਪਤਰਸ 1:23, 25)। ਇਹ ਲਾਤਬਦੀਲ ਹੈ ਭਾਵ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੱਟ ਵੱਢ ਜਾਂ ਜੋੜ ਦੇ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦਾ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਸੰਪੂਰਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16, 17)।

ਦ ਚਰਚ ਆਫ਼ ਜੀਜ਼ਸ ਕ੍ਰਾਈਸਟ ਆਫ਼ ਦ ਲੈਟਰ ਡੇ ਸੇਂਟਸ (ਮੌਰਮਨ ਲੋਕ) ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋਣ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਮੌਰਮਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬਾਈਬਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਵਚਨ ਹਨ; ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਵਾਇਆ ਹੈ’’ (2 ਨੇਫੀ 29:10)। ਇਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਮੁਹੰਮਦ ਵੀ ਵਧੀਕ ਸਚਿਆਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਹਾਇਕ ਭਾਵ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ। ਮੁਹੰਮਦ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੁਰਾਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਸਚਿਆਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਚਿਆਈ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਅਕੀਦੇ, ਨੇਮਾਵਲੀ, ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਥਿਤ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ੇ ਜਾਂ ਉਸ ਸ਼ੁਰੂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਚਨ ਜਿਹੜੇ ਰਸੂਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਟਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦਾ ਉਹ ਸਾਰਾ ਮੁਕਾਸ਼ਫ਼ਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:1, 2)। ਮਸੀਹੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਵਚਨ ਹੋਣਗੇ, ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਛਪੀ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਚਨ (ਯੂਹੰਨਾ 12:48)।

‘ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਾ ਸਿਰ ਹੈ’ (2: 10)

ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾਈ ਦੀ ਭਰਪੂਰੀ ਦੇਹਧਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਮੌਜੂਦਾ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ (ਮੱਤੀ 28: 18), ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਬਿਠਾਏ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:20-23; 1 ਪਤਰਸ 3:22)। ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:27; 1 ਪਤਰਸ 3:22)।

‘ਸਿਰ’ (*kephalē*)² ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਾ ਸਿਰ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਗ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੋਹਾਂ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੁਣ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਡਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਯਿਸੂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹਾਕਮ ਹੈ (ਮੱਤੀ 28: 18)। ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਹਾਕਮ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 17: 5)। ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਉਸ ਦੀ ਇਕੱਲੇ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:24)। ਰਾਜ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਹਦੇ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰੇਗਾ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:28)। ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿ ਯਿਸੂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਉਤਲੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਹਕੂਮਤ ਕਰੇਗਾ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:24-28 ਦੇ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਅੱਜ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਨ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 19; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1: 13)। ਉਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

‘ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤੀ ਵੀ ਹੋਏ
ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ’ (2: 11)

ਆਇਤ 10 ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਝਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹਨ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਬਰਕਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਬਰਕਤ ਅਜਿਹੀ ਸੁੰਨਤ ਜੋ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣੀ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17:7-13)। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਇਬਰਾਨੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 11-13)। ਸੁੰਨਤ ਰਹਿਤ ਸਾਰੇ ਇਬਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17: 14)। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖ਼ੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਪਤਿਸਮੇ ਰਾਹੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਉਹ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26-29)।

ਆਇਤਾਂ 11 ਤੋਂ 13 ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।
ਪਹਿਲੀ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ।

ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਉਸ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ

ਸੁੰਨਤ ਹੋਈ ਸੀ ‘ਜਿਹੜੀ ਹੱਥਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।’ ਇਹ ਉਸ ਸਰੀਰਕ ਯਹੂਦੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲੋਂ ਫਰਕ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ; ਬਲਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ’ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠ ਕੇ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਮਾਸ ਨੂੰ ਲਾਹਣ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਵੇਖੋ ‘ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: ਭਲਾ 2: 11-13 ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤ ਵਾਂਗ ਹੈ?’)

ਇਸ ਵਕਤ ਯਹੂਦੀ ਸੁੰਨਤ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਰਾ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਿੰਦਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਿਆ ਸੀ (1: 14; 2: 10)।

ਯਹੂਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਖਲੜੀ ਕੱਟ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪਾਪ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ। ‘ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ [ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ] ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਾਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖੁਦਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ।’

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

ਹਾਲਤ 1—ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਹ ਵਿਚ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸਨ। ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਪ ਨਾਲ ਦੂਸ਼ਿਤ ਸਨ।

ਸੁਧਾਰ—ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਹਾਲਤ 2—ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਰਦਾ ਸਨ।

ਸੁਧਾਰ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਿੰਦਰੀ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਲਤ 3—ਉਹ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸੁਧਾਰ—ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਧਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ (2: 11-13)

ਪਿਛਲੀ ਹਾਲਤ	ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਕਾਰਣ	ਨਤੀਜਾ
ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਬੇਸੁੰਨਤੇ (ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ; ਆਇਤ 3)।	ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਅਤੇ ਜਿਵਾਏ ਜਾਣ ਨਾਲ (ਆਇਤਾਂ 11, 12)।	ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤੀ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ (ਆਇਤ 11)।
ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਰਦਾ (ਆਇਤ 13)।	ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਏ ਗਏ (ਆਇਤ 12)।	ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਆਇਤਾਂ 12, 13)।
ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚ ਮੁਰਦਾ (ਆਇਤ 13)।	ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਆਇਤ 11)।	ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਆਇਤ 13)।

‘ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਮਾਸ ਲਾਹ ਸੁੱਟੀਦਾ ਹੈ’ (2: 11)

ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਓਂ ਸ਼ਬਦ *apekduis* (ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਲਾਹ ਸੁੱਟੀਦਾ ਹੈ ਹੋਇਆ ਹੈ) ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕਿਰਿਆ ਰੂਪ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਲਾਹ ਕੇ’ (2: 15) ਅਤੇ ‘ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ’ (3: 9) ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ‘ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਰੂਪਕ ਨਾਪਸੰਦ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਲਾਹ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਨੰਗਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਹੈ।’⁴ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ‘ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ’ ਭਾਵ ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਣਾ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਹੈ।

KJV ਅਤੇ NKJV ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ‘ਸਰੀਰ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਦੇਹ’ ਨਹੀਂ ਹੈ। NKJV ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਛਪਾਈਆਂ ਦੀ ਇਕ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਸ (*sōma*) ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵੇਲੇ ਉਤਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਥੇ ਰੋਮੀਆਂ 6:6 (‘ਪਾਪ ਦਾ ਸਰੀਰ’) ਅਤੇ 7:24 (‘ਮੌਤ ਦੇ ਸਰੀਰ’ ਭਾਵ ਜੋ ਦੇਹ ਵਿਚ ਹੈ) ਵਾਂਗ ‘ਮਾਸ’ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪਦਾਰਥ’ ਹੈ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 17 ਵਿਚ ਇਹੀ ਅਰਥ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਭਾਵ ਮੂਲ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣ ਤੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਰੀਰਕ (*sarx*) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ (ਵੇਖੋ ‘ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: ਭਲਾ ‘ਮਾਸ’ [*sarx*] ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਸੁਭਾਅ’ ਹੈ?’)। ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। *sarx* ਲਈ ਕਈ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਾਂਗ ‘ਮਾਸ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ⁵ ਇਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ (ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ‘NIV’ ਵਿਚ ‘*sarx* [‘ਮਾਸ’] ਵਾਲਾ ਚਾਰਟ ਵੇਖੋ’)। ‘ਪਾਪ ਭਰੇ ਸੁਭਾਅ’ (NIV) ਦੇ

ਅਰਥ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ...

1. ਸਰੀਰ ਭਾਵ ਦੇਹ ਦਾ ਮਾਸ (ਲੂਕਾ 24:39; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:39)।
2. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੀ ਦੇਹ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:31), ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਮੱਤੀ 26:41)।
3. ਆਮ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ (ਮੱਤੀ 16:17; ਲੂਕਾ 3:6; ਯੂਹੰਨਾ 17:2; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:17)।
4. ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਤੁਖਮ ਤੋਂ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 1:3; 11:14; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:30; ਗਲਾਤੀਆਂ 4:23)।
5. ਮਨੁੱਖੀ ਦੇਹ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (ਰੋਮੀਆਂ 8:3)।
6. ਸੰਸਾਰਿਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:26)।
7. ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਕਾਮਨਾਵਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 7:5)।

ਪੁਰਾਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:17) ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਕਾਮਨਾਵਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 6:6; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:9) ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵੈਰੀ ਸਨ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:21)। ਅਫ਼ਸੁਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਸਖ਼ਤ ਦਿਲਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿਚ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:18)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੁਰਿਆਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਕਰਕੇ ਸੀ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਭਰੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਉਲਟ ਬੁਰੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਜੇ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ‘ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਸੁਭਾਅ’ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਸੁਭਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜੇ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਫ਼ਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਜੇ ਗਏ ਫਲ ਨੂੰ ਖਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦੇਣ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਫਲ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਫ਼ਾ ਦੇ ਭੇਲੇਪਣ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਹਾਲ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗੇਜ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀ ਸੀ। (ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ‘‘ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ: ਭਲਾ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਹੈ?’’ ਵੇਖੋ।)

ਆਇਤਾਂ 11 ਤੋਂ 13 ਵਿਚ ਜਿਸਮਾਨੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਰਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਤੁਲਨਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹੈ। ਮਰ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯਿਸੂ ਇਕ ਨਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਜੀਵਨ ਲਈ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੀ ਉੱਠਿਆ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ।

ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਜਿਸਮਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਦਿਲੋਂ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ।

ਯਕੀਨਨ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ‘ਬਪਤਿਸਮਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਅੱਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ..., ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਦ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।’⁶

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ। ਐਚ. ਸੀ. ਜੀ. ਮਾਊਲ ਨੇ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਿ ਬੇਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ’ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਇਲਾਹੀ ਹਕੀਕਤ ਸੀ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ।⁷

ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਪੌਲਸ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾਲ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਦੇਹ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਪ ਭਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:8, 9; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 7:1)।

ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਉਸ ਵਿਚ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੇ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੇ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਤੀਜੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ, ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਜੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰੀਰਕ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਣਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ।

ਯਹੂਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਮਾਸ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਾਂਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:17, 18)। ਇਹ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 2:28, 29)। ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਦਮੀ ਸਰੀਰਕ ਮਾਸ ਭਾਵ ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਨਵਾਂ ਇਨਸਾਨ ਬਣ ਸਕੇ (ਰੋਮੀਆਂ 6:6)। ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਖ਼ੁਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:12)।

ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੀ ਚਾਹੀ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਿਆ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 10:16)। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਤੋਂ ਇਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 4:4; 9:25, 26)। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 44:7, 9)।

ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਬਰਕਤਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ (2:12, 13)

¹²ਤੁਸੀਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਬੇ ਗਏ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ

ਰੱਖ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾਇਆ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਵੀ ਗਏ।
 13 ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮੋਏ ਹੋਏ ਸਾਢੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ।

ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ (2: 11-13)। ਲੇਖਕ ਸੁੰਨਤ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁਬਕੀ ਦੇ ਦੋ ਸਰੀਰਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਕਰਕੇ ਜਿਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮੁਰਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਰ. ਸੀ. ਲੁਕਾਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣਾ ਹੈ।’⁸

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਡੁਬਕੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਨਾਲ ਕਈ ਰੂਹਾਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਦਾਖ ਦੇ ਰਸ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਪਦਾਰਥ ਯਿਸੂ ਦੀ ਦੇਹ ਅਤੇ ਲਹੂ ਨਾਲ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10: 16)। ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਣ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜੋ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਆਦਮੀ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾ ਕੇ ਨਵਾਂ ਆਦਮੀ ਬਣਨ ਲਈ ਜੀ ਉੱਠੇ। ਹੇਠ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਸਚਮੁਚ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਬਾਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਭਾਰ (2: 11), ਅਤੇ ਆਪਣੀ ‘ਪੁਰਾਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ’ (3: 9) ਨੂੰ ਲਾਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਉਹ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਭਰੇ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾਂਦੇ ਸਨ।⁹

ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਜਾਦੂ ਵਰਗਾ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿਲੋਂ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 4, 17, 18)। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਯਿਸੂ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਦੇਹ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਦੇਹ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦਾ ਜੁੜਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ‘ਪਰ ਇਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਦਲਾਅ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਗਿਆਨ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਖ਼ੁਦਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।’¹⁰

‘ਬਪਤਿਸਮਾ ਵਿਚ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਬੇ ਗਏ’ (2: 12)

ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੱਬੇ ਗਏ (*suntaphentes*) ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭੂਤਕਾਲ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ

ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਮੁੱਖ ਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਇਤ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ‘ਉਠਾਏ ਗਏ’ ਆਇਆ। ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰੋਮੀਆਂ 6:4 ਵਿਚ ਇਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। *Sun* (‘ਦੇ ਨਾਲ’) *thaptō* (‘ਦਫ਼ਨਾਉਣਾ’) ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕਿਰਿਆ ਹੈ। ਉਪਸਰਗ *sun* ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲਸ ਨੇ ਕਈ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਆਇਤਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।¹¹ **ਬਪਤਿਸਮਾ ਵਿਚ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ** ‘ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ,’ ਇਕੱਠੇ, ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ ਸਨ; ‘ਉਹਦੇ ਨਾਲ’ ਇਕੱਠੇ, ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ; ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ‘ਉਹਦੇ ਨਾਲ’ ਇਕੱਠੇ, ਨਾਲ ਜਿਵਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਬਪਤਿਸਮਾ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਫ਼ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਆਇਤ 12), ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਅੱਗੇ ਸੌਂਪਦੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਲੀਬ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ, ਨਾ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਠੋਕਿਆ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਯਿਸੂ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਝੱਲਿਆ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਆਦਮੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16: 16; 1 ਪਤਰਸ 3:21)। ‘ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅਸਾਂ ਕੀਤੇ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਰਹਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਜਨਮ ਦੇ ਅਸ਼ਨਾਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਬਚਾਇਆ’ (ਤੀਤੁਸ 3: 5; ਵੇਖੋ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:8, 9)।

ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾਉਣ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਬਿਨਾਂ ਹੱਥ ਲਾਏ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਉਹਦੇ ਨਾਲ *ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ* ਕੰਮ ਹੈ। ਨੂਹ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਜਹਾਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਯਹੋਵਾਹ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਮਸੀਹੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਯਸਾਯਾਹ ਦੇ ‘ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋ ਕੇ ਸੁੱਧ ਕਰੋ’ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਯਹੂਦੀ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਕਾਰੀ ਸ਼ੁੱਧੀਆਂ, ਕੁਮਰਾਨ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਣਾਂ, ਜਾਂ ਯਹੂਦੀ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਾਂਗ ਹੈ; ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਹੂਦੀ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦਿਆਂ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵੀ ਲਿਆ) ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਥਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ *ਸਾਰਿਆਂ* ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਕੰਮ ਹੈ।¹²

ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਥ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੇਠਾਂ ਲੈ ਜਾਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਉਹਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ’ ਹੈ, ‘ਜਿਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾਇਆ’ (ਆਇਤ 12)।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡੁਬਕੀ ਹੋਈ ਹੀ ਹੋਵੇ।

ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾਇਆ ਹੈ:

ਜੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ *ਤਰੀਕੇ* ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਚਰਚਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਡੁਬਕੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡੁਬਕੀ ਨਾਲ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇਕ ਵਾਜਬ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਬਪਤਿਸਮਾ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਠੋਸ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਵੀ ਹੋਰ ਇਜ਼ਹਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਤਰਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਸਹੀ *ਤਰੀਕੇ* ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਵੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ *ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ* (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 11, 12; ਰੋਮੀਆਂ 6: 4) ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਡੁਬਕੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ *ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ* (ਰੋਮੀਆਂ 6: 6), ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਸਲੀਬ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, *ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੁਟ ਗਏ* (ਰੋਮੀਆਂ 6: 5 A.V. ਅਤੇ ਮੂਲ) ਇਹ ਕਿ ਲਾਏ ਗਏ ਅਤੇ *ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪਹਿਨ ਲਿਆ* (ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 27) ਦਾ ਅਰਥ ਸੱਜਣਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ¹³

ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿਚ ਖੋਟ ਕਿਉਂ ਜੋ 'ਬਪਤਿਸਮਾ' (*baptizo*) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੂਲ ਅਰਥ 'ਡੁਬਕੀ' ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਕਰਨ ਦਾ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਰੂਪਕ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਵਜ਼ਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਡੁਬਕੀ ਹੈ।

ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਦਾਇਰਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵੀ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਸ ਅਰਥ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਾ ਅਮੈਰਿਕਨ ਹੈਰਿਟੇਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, 'ਬਪਤਿਸਮਾ' ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਰਥ 'ਯੂ. *baptein*, ਡੁਬੋਣਾ' ਦਿੰਦਾ ਹੈ।¹⁴ ਇਕ ਹੋਰ ਗੈਰ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਰਪੱਖ ਸਰੋਤ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ: 'ਫ੍ਰੈਂਸ ਯੂ. *baptisma*, 'ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁਬਕੀ' ... ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਹ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ [ਮੂਲ ਵਿਚ] ਡੁਬਕੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।'¹⁵ ਹੋਰਨਾਂ ਸਰੋਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

'ਬਪਤਿਸਮਾ' ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ਬਦ *baptizein* ਜਿਸ ਨੂੰ *baptein*, 'ਡੁਬਕੀ' ਅਤੇ 'ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਾਂ ਡੂੰਘਿਆਈ ਨਾਲ ਡਿੱਪ ਕਰਨਾ, ਡੁਬੋਣਾ' ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।¹⁶

ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਡੁਬਕੀ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਟੈੱਕੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।¹⁷

ਰਸੂਲ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰੂਪਕ ਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਕਿ 'ਮਰ ਗਏ' ਦੀ ਥਾਂ 'ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ' ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਸਮਾਨਾਂਤਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਫਿੜਕਣ [ਤਰੋਂਕਣ] ਨਾਲ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਸਾਡੀ ਮੌਜੂਦਾ ਰੀਤ ਵਿਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।¹⁸

ਇਹ 'ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾਣਾ' ਆਦਮੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਝੁਕਣ ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੇ 'ਜੀ ਉੱਠਣ' ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।¹⁹

ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਭਾਵ ਪੂਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਦੇਹ ਅਤੇ ਪਾਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅੰਤ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਦੇਹ ਵੀ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੇਹ ਦੇ ਉੱਪਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕਣਾ ਜਾਂ ਤਰੋਂਕਣਾ ਪੂਰੀ ਦੇਹ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ, ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਈ ਤਰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਤਰਕ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16: 16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38; 22: 16; 1 ਪਤਰਸ 3:21)। ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ *baptize* ਦਾ ਸ਼ਬਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਰਥ ਹਨ। ਸ਼ਬਦੀ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਡਿੱਪ ਕਰਨਾ, ਡੁਬੋਣਾ।’’ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਰਥ ਹੈ ‘‘ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਣਾ।’’ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਲਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਵੇਲੇ ‘‘ਮੂਸਾ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ’’ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10: 1, 2)। ਇਸ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਸੁੱਕੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।²⁰

ਇਸ ਕਥਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਫ਼ ਦਿੱਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲਦਿਆਂ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਧੁੰਦੇ ਦੇ ਬੱਦਲ ਵਿਚ ਸਮਾਉਣ ਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਯਸਾਯਾਹ 4: 5)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁੱਕੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਲੰਘਣਾ, ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਡੁੱਬੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਦਲ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਡੁੱਬੇ ਹੋਣ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਕੰਧ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਧੁੰਦੇ ਦੇ ਬੱਦਲ ਵਿਚ ਸਮਾ ਗਏ ਸਨ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੋਰ ਲੋਕ ਆਇਤ 11 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਸੀਹ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਇਹ ਆਖਦਿਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ‘‘ਇਸ ਵਿਚ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਬਦਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ (‘ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਈ,’ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਕਾਲ), ਆਤਮਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਹੈ।... ’’²¹ ਫਿਰ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 12 ਵਿਚ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਪੌਲਸ ਨੇ ‘‘ਅਜਿਹੀ ਸੁੰਨਤ ਜਿਹੜੀ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ’’ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ 11)।

ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਨੂੰ ਉਹੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਭ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ (ਮੱਤੀ 28: 19; ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16), ਨਾ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਸੀਮਤ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜਿਸ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 1:2-5; 2:4) ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੁਰਨੇਲਿਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 11: 15, 16)। ਇਹ

ਤੱਥ ਕਿ ਯਿਸੂ ਵਾਲੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਬਿਨਾਂ ਹੱਥ ਲਾਏ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਮਰੱਥਾ ਭਰੇ ਕੰਮ ਰਾਹੀਂ ਮਿਟਾਏ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਪਾਪ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵੇਲੇ ਮਿਟਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਲਬ੍ਰੇਟ ਓਪਕੇ ਨੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਜਦ ਤਕ ਸੰਦਰਭ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਾ ਦਵੇ ਤਦ ਤਦ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ’ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।²²

ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਤੇ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੀ।

‘ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਰੱਖ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾਇਆ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਵੀ ਗਏ’ (2: 12)

ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਭਾਈ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਵੀ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ‘ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਉਠਾਏ ਵੀ ਗਏ’ (*sunēgērthete*) ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਮਵਾਚ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁਕੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸ਼ਬਦ 3: 1 ਅਤੇ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 6 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਉਹਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਵੇਂ ਜਨਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਸੀ।

ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਹਚਾ (*pistis*) ਦੇ ਕਰਕੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਥੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। (ਇਹ 1: 4, 23; 2: 5, 7 ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।) ਇੱਥੇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਕਈ ਸਵਾਲਾਂ ਤੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(1) ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਵਿਚ *pistis* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? *Pistis* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। KJV ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਨਿਹਚਾ’ 239 ਵਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕ ਵਾਰ ‘ਭਰੋਸਾ,’ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਅਤੇ ‘ਵਿਸ਼ਵਾਸ’ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਦੇ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਨਹੀਂ। NASB ਵਿਚ ‘ਨਿਹਚਾ’ 238 ਵਾਰ, ਇਕ ਵਾਰ ‘ਸਬੂਤ’ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’—ਮੱਤੀ 23: 23; ਰੋਮੀਆਂ 3: 3; ਅਤੇ ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 22. ਮੱਤੀ 23: 23 ਅਤੇ ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 22 ਵਿਚ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ? ਭਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ 2 ਪਤਰਸ 1: 5 ਵਾਂਗ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਮਸੀਹੀ ਖੂਬੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੁਣ ਰੋਮੀਆਂ 3: 3 ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ: ‘ਫੇਰ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਬੇਵਫ਼ਾ ਨਿੱਕਲੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਭਲਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਵਿਰਥਾ ਕਰ ਸੱਕਦੀ ਹੈ?’ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ’ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਨਿਹਚਾ’ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਰਕਲੇ ਐਮ. ਨਿਊਮੈਨ ਅਤੇ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਅਰਥ, ‘ਭਲਾ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ

ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ਹੈ' ... ਲੈਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ।' ²³ ਸ਼ਾਇਦ ਨਿਉਮੈਨ ਅਤੇ ਨਿਡਾ ਦੇ 1973 ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ 1971 ਦੇ ਇਕ ਅਨੁਵਾਦ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੋਮੀਆਂ 3:3 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: 'ਭਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?' (LB)।

ਰੋਮੀਆਂ 3:3 ਵਿਚ ਬੇਹਤਰੀਨ ਅਨੁਵਾਦ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ' ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਦੀ ਨਿਹਚਾ' ਕਰਮਕਾਰਕ ਸਬੰਧਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਵਿਚ ਯਕੀਨ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ 'ਭਲਾ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਫ਼ਿਜ਼ੂਲ ਹੈ?' ਨਾਲੋਂ ਫ਼ਰਕ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਈਆਂ ਦੀ ਬੇਪਰਤੀਤੀ ਖੁਦਾ ਵਿਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਯਕੀਨ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥ ਨੂੰ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਚਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ *pistis* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਨਿਹਚਾ' ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 2:12 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਇਹ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ *pistis* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ' ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਇਤ 12 ਵਿਚ *pistis* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ।

(2) ਭਲਾ ਯਿਸੂ ਦਾ ਜੀ ਉੱਠਣਾ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ' (ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ)? ਜੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਏ. ਐਸ. ਪੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

... ਕਿਤੇ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਯਕੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, *pistis* ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਕਾਰਕ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਰੌਡਮੈਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿ *t.ener* ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਨਿਹਚਾ, ਭਾਵ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ' ਸ਼ਕ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਰੇ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਹਚਾ ਖੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤੁਲਨਾ ਰੋਮੀਆਂ 4:24. ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਹੀ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਓਸੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤਾ, ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।⁴

ਪੀਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਇਤ 12 'ਨਿਹਚਾ' ਅਤੇ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ' ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਉਂਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਿਹਚਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਰਨੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 'ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ।' ਇਹ ਨਿਹਚਾ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਹੈ 'ਉਸ ਕਰਨੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਜਿਵਾਲਿਆ, ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸਰਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।'

(3) ਭਲਾ *tēs pisteōs* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 'ਦੀ ਨਿਹਚਾ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ 'ਵਿਚ

ਨਿਹਚਾ’? ਥੇਅਰ ਨੇ ਕਰਮਕਾਰਕ ਸਬੰਧਕਾਰਕ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ‘ਕਰਮ [ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ] ਦੇ ਸਬੰਧਕਾਰਕ’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ।²⁵

ਐਫ਼. ਵਿਲਬਰ ਰਿੰਗਰਿਕ ਅਤੇ ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਯੂ. ਡੈਂਕਰ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ‘‘ਖ਼ੁਦਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਭਰੋਸਾ, ਯਕੀਨ’’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, (ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਮਰਕੁਸ 11:22) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:12 ਦਾ ਇਹ ਅਨੁਵਾਦ ਦਿੱਤਾ: ‘‘ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ।’’²⁶ 2000 ਦੀ ਸੋਧ ਵਿਚ ਡੈਂਕਰ ਨੇ ਇਸ ਆਇਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਕੀਤਾ।²⁷

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੀਕਾਕਾਰ *dia tēs pisteōs* ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਰਮਕਾਰਕ ਸਬੰਧਕਾਰਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।²⁸ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘‘ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ’’ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(4) ਭਲਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਯਕੀਨ ਉਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਹਾਂ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਵ ਓਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਲਿਆ, ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਵੇਗਾ। ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਦੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਯਕੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮੈਰਵਿਨ ਵਿੰਸੇਂਟ ਨੇ ‘‘ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਯਕੀਨ’’ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਭਾਵ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯਕੀਨ’’ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।²⁹

ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ‘ਸਮਰੱਥਾ’ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ NIV ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ‘ਕੰਮ ਕਰਨ’ (*energeia*) ਵਿਚ ਹੀ ਯਕੀਨ ਹੈ।³⁰ ਜੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਸਮਰੱਥਾ’ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *exousia* (‘ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਖ਼ਤਿਆਰ’) ਜਾਂ *dunamis* (‘ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮਰੱਥਾ’) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ *energeia* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ‘ਕੰਮ ਕਰਨਾ’ ਹੈ। ਜੇ. ਇਥੇਲ ਜੌਨਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ’’ (RV) ਹੀ ਇਸ ਅਨੁਸ਼ਠਾਨ ਨੂੰ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।³¹ ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘‘ਇਹ ਤਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕੋਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।’’³²

ਹਰਬਰਟ ਐਮ. ਕਾਰਸਨ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਰਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖ ਕੇ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਨਾਲ ਮੇਲ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ।^{੩੩}

ਹੋਰ ਟੀਕਾਕਾਰ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ:

ਕ੍ਰਿਸੋਸਟੋਮ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ: ‘ਤੁਸਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਿਵਾਏ ਵੀ ਗਏ’ ...। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਖੁਦਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਉਢੇਂ ਹੀ ਜਿਵਾ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਣ।^{੩੪}

ਸੋ ਮਸੀਹੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜੋ ਉਸ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਛੁਟਕਾਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਬੂਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਉਸ ਸੰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਖੁਦਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ‘ਸੈਕਰਾਮੈਂਟ’ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਮਰ ਗਏ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਲਾਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਸ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:7, 9-11)।^{੩੫}

ਆਇਤ 12 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਗ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ‘ਜਦ ਤੁਸਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਖੁਦਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਫੇਰ ਤੋਂ ਜੀਣ ਦੇ ਉਢੇਂ ਹੀ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।’^{੩੬}

ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਰੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿਖਾਉਣਾ ਗਲਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮਝ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਯੋਗ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ।^{੩੭}

ਫੇਰ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਅਨੁਮਾਨਤ ਵਾਕ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: ਖੁਦਾ ਨੇ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਤੁਲਨਾ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 19, 20)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ’ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।^{੩੮}

ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਪਾਣੀ, ਜਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਖੁਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰੇਗਾ, ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਕੇ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਉਸ ਦੀ ਸੰਚਾਲਤ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਤਦ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਤਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ

ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ: ਸੁੰਨਤ, ਨਵਾਂ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੇ ਵਕਤ, ਸੁੰਨਤ ਰਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਇਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਡੁਅਰਡ ਸ਼ਵੇਜ਼ਰ ਨੇ ਆਇਤ 12 ਤੋਂ ਆਇਤ 13 ਵਿੱਚੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਉੱਚ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘‘ਅਗਲਾ ਵਾਕ ਸਮਝਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਚ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ: ਇਹ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤ ਰਹਿਤ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।’’³⁹

‘‘ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮੋਏ ਹੋਏ ਸਾਓ’’ (2: 13)

ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਰੋਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ‘‘... ਪਾਪ ਜੀ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਰ ਗਿਆ। ...ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਾਪ ਨੇ ਦਾਉ ਪਾ ਕੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ’’ (ਰੋਮੀਆਂ 7:9, 11)। ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘‘ਪਾਪ ਜਾਂ ਪੂਰੇ ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ’’ (ਯਾਕੂਬ 1:15)। ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਰੱਖੀ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੌਲੁਸ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮੋਏ ਹੋਏ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਭਾਵ ਪਾਪ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਅਲਹਿਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:18)। ਯਿਸੂ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:12), ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਰਦਾ ਹਨ। ਉਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:11), ਨਿਹਚਾਵਾਨ ਲਈ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:4; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:27)। ਇਹ ਸਚਿਆਈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਰੂਹਾਨੀ ਬੇਜਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਇਤਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

ਆਇਤ 13 ਦਾ ਆਰੰਭ ਆਇਤ 13 ਨੂੰ ਆਇਤ 12 ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ *kai humas* (‘‘ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ’’) ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਪੈਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। NIV ਅਤੇ TNIV ਵਿਚ ਵਾਕ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਆਇਤ 12 ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਇਤ 12 ਨੂੰ ਆਇਤ 13 ਤੋਂ ਅੱਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਭਾਵ ਇਹ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਯੂਨਾਨੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯੂਨਾਨੀ ਧਰਮਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਆਇਤ 12 ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਵਿਚ ਲਾਈਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਵਿਰਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ‘‘ਕੌਲਨ (ਵਿਰਾਮਚਿੰਨ) ਜੋ ਲਾਈਨ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਬਿੰਦੀ ਹੈ ... ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਾਲਨ ਅਤੇ ਸੈਮੀਕਾਲਨ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।’’⁴⁰

ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੈਰੇ ਨਾਲ ਅੱਡ ਕਰਨਾ ਆਇਤ 13 ਤੋਂ ਆਇਤ 12 ਦੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅੱਡ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਹਾਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾ ਸਕਦਾ। ਹੋਰਨਾਂ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਵੇਖੋ NASB; KJV; NKJV; ASV;

RSV; NRSV)। NAB ਵਿਚ ‘... ਖੁਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਜਦ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮੁਰਦਾ ਸਾਓ। ...’ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਆਇਤ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। NASB ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ‘... ਖੁਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਵਾਲਿਆ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚ ਮੁਰਦਾ ਸਾਓ। ...’

‘ਅਪਰਾਧਾਂ’ (*paraptō mata*) ਦੇ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਿਸੂ (ਮੱਤੀ 6: 14, 15) ਅਤੇ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਰੋਮੀਆਂ 4: 25)।⁴¹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਅਪਰਾਧਾਂ’ (ਕੁਝ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ‘ਪਾਪਾਂ’) ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ‘ਗਲਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਰੂਪਕ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਦਮ ਸਹੀ ਨਾ ਪਵੇ’ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।⁴² ਪੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਅਪਰਾਧਾਂ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਵਚਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਇਤ 13 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੜਨਾਉਂਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਉਸ ਨੇ ‘ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ’ ਲਿਖ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਕ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੋਰ ਪਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨੀ ਹੱਥਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (KJV ਅਤੇ NKJV ‘ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ’ ਹੈ।) ਸਾਨੂੰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਾ ਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਹਨੰਨਯਾਹ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 9: 6); ਅਤੇ ਹਨੰਨਯਾਹ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ‘ਉੱਠ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਨਾਮ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਧੋ ਸੁੱਟ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 22: 16)। ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਕੁਲੁਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਈ ਸੀ।

ਕੁਲੁਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵੇਲੇ (2: 10), ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ, ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਖੁਦਾ ਇਹ ਸਭ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਖੁਦਾ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੁਰਦਾ ਦੇਹ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੂਹਾਨੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਕਰਨ ਤੇ ਇਹੀ ਹੋਇਆ।

ਯਹੂਦੀ ਕਾਲ ਵਿਚ ਬੇਸੁੰਨਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਅੱਡ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਸ ਦੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 11, 12)। ਯਹੂਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਬੂਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਕਾਲ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਉਹ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਦਾਮੀ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਹਾਲਤ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਆਦਾਮੀ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 26, 27)।

‘ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ’ (2: 13)

ਕੁਲੁਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਲਣ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਇਕ ਵਿਅਰਥ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਖ਼ੁਦਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਖ਼ੁਦਾ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਕੀ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਰਸੂਲ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ। ਖ਼ੁਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਆਇਤਾਂ 11 ਤੋਂ 13 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਬਦਲਾਅ ਆਏ ਸਨ। (ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਚਾਰਟ 'ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤਾਂ [2: 11-13]' ਵੇਖੋ) ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਲਿਆ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦੇ ਕਰ ਦਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਵੇਗਾ।

'ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਿਆ' (*sunezōpoiēsen*) ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਜੀਉਂਦੇ ਕਰਨਾ'⁴³ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 5 ਵਿਚ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪੌਲੁਸ ਬੀਤੇ ਵਕਤ ਦੀ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪੀਟਰ ਟੀ. ਓ'ਬ੍ਰਾਇਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦਾ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ: ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭੂਤਕਾਲ *synēgerthōte* ('ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਵਾਲਿਆ ਗਿਆ') ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦਾ ਪਰਲੋਕਸਾਸਤਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ... ; ਉਸ ਜੀਵਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਅਲੋਪ ਹੈ (3: 3, 4), ਨਾ ਕਿ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਗੱਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।⁴⁴

ਆਇਤਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ *sun* (ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਇਕੱਠੇ' ਹੈ) ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ 'ਉਹਦੇ ਨਾਲ' ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪੂਰਵਸਰਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ *sun* ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਹੈ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 'ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਜੀਉਂਦੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੂਹਾਨੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਂਝ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੁੰਨਤ, ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਸਨ; ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਬਣ ਗਏ। ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਅਲਗਾਵ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਬਾਈਬਲੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੈ ਜੋ

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਣ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।'⁴⁵

ਇੱਥੇ ਜਿਵਾਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਸਾਂਝੀ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਉਂਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਉਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਹੋਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਪ ਤੋਂ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੇਂ ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ (ਰੋਮੀਆਂ 6:3, 4)। ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਦਿਲ ਨਾਲ ਆਗਿਆ ਮੰਨ ਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6:4, 17, 18)। ਜਦ ਕੋਈ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਚਿਆਈ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਇਤ 13 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਪੌਲਸ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਬਪਤਿਸਮੇ ਅਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38 ਵਿਚ ਇਹ ਸਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਪਤਿਸਮਾ 'ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇ [*eis*] ਲਈ' ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38 ਵਿਚ *eis* ਦਾ ਅਰਥ 'ਦੇ ਕਾਰਣ' ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਲੈਕਸੀਕਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਹੈ ਕਿ ਮਰਕੁਸ 1:4 ਅਤੇ ਲੂਕਾ 3:3 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਵੀ ' *eis* ' ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਦਰਯੋਗ ਫ਼ੈਡਰਿਕ ਵਿਲੀਅਮ ਡੈਂਕਰ ਦੀ ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ ਦੀ ਲੈਕਸਿਕਨ ਦੀ ਸੋਧ ਵਿਚ *eis* ਦਾ ਵਰਣਨ 'ਭਾਵਨਾਤਮਕ/ਸੰਖੇਪ/ਛੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨਾਲ, ਵਿਚ, ਲਈ... ਕਿ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਸਕਣ ਮਕਸਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੱਤੀ 26:28; ਤੁਲਨਾ ਮਰਕੁਸ 1:4; ਲੂਕਾ 3:3; ਕੰਮ 2:38'⁴⁶ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿਚ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *eis* ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। 'ਤਾਂ ਜੋ,' 'ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਦੇਸ਼,' ਜਾਂ 'ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ।' ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16:16; 1 ਪਤਰਸ 3:21)। ਇਕ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ 'ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਮਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਹੈ।' ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈ ਕੇ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹੋਰ ਵਚਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀ ਗਲਤੀਆਂ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਕੁ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਦਾ ਲਹੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਵੇਗਾ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1:7) ਜਿਹੜੇ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5:9)। ਪਿੰਤਕੁਸਤ ਦੇ ਦਿਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38) ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਦਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਇਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 22:16)। ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਪ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਪਾਪ ਵਿਚ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਖੁਦਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 1-6)। ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦਾ ਅਪਜੱਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਪਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਪ ਕੀਤੇ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ (1 ਯੂਹੰਨਾ 2: 1, 2)। ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਉਚਿਆਈ ਉੱਤੇ ਪਤਲੀ ਰੱਸੀ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਥੱਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਲ ਲਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਡਿੱਗਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਥੱਲੇ ਜਾਲ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਦਾ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੋ ਪਾਪ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਪ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ (2:14)

14 ਅਤੇ ਉਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਹੁਕਮਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਮੇਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ।

‘ਅਤੇ ਉਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਹੁਕਮਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਮੇਟ ਦਿੱਤਾ’ (2: 14)

ਮੇਟ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵ ‘ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ’ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। *Cheirographon* (‘ਉਹ ਲੇਖ’) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ‘ਹੱਥਲਿਖਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, [ਜ਼ਰੂਰੀ] ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ, ਖਾਤਾ, ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਹਿਸਾਬ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।⁴⁷ ‘ਲਿਖਤਾਂ’ *dogma* ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਅਤੇ ਨੇਮਾਵਲੀਆਂ ਦਾ ਦਿਖਾਵਟੀ ਕਥਨ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਵਟੀ ਸੈਟਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲਾ, ਹੁਕਮਨਾਮਾ ...।’⁴⁸

ਕਈ ਟੀਕਾਕਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ‘certificate of debt’ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਲਿਖਤਾਂ’ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਹੱਥਲਿਖਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ NASB ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਲਿਖਤ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ’ ਸਹੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ।

ਟੀਕਾਕਾਰ ਇਸ ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਖ ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: (1) ਪੌਲੁਸ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। (2) ਉਹ ਕਿਸੇ ਰੁੱਕੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਿਖਤ ਵਚਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (3) ਉਹ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ‘ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਲਗਾਤਾਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖਲੋਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ

ਦਸਤਖਤਾਂ ਸਣੇ ਇਕਰਾਰ' ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।⁴⁹ (4) ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਖੁਦਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਨੈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਸਲੀਬ ਤੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਰ ਗਈ। (5) ਉਹ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਚੌਥੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈਂਡਕ੍ਰਿਕਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, 'ਲੇਖ ਜਾਂ ਹੱਥਲਿਖਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਹੀ ਹੈ' (ਤੁਲਣਾ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 15)।⁵⁰ ਉਹ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ, 'ਸਲੀਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਟਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ 'ਇਸ ਤੇ ਸਾਡੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ ਕਾਗਜ਼' ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ 'ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨੇਮ' ਹਨ।'⁵¹

ਕਾਰਸਨ ਡਰਿਯੂ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕੱਢਿਆ: 'ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੜੀ ਹੈ।... ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪੀ ਦੱਸਦੀ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪਾਪੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ ਸਾਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ।'⁵²

ਅਗਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ 15 ਤੋਂ 17 ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਸ਼ੁਰੂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਇਤ 16 ਦਾ 'ਇਸ ਲਈ' (*oun*) ਆਇਤ 15 ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਇਤ 14 ਵਿਚ 'ਲਿਖਤ' ਦੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ। 'ਲਿਖਤ' ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਲਿਖਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਆਇਤ 16 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ, ਨਵੇਂ ਚੰਦ ਦੇ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਸੱਬਤ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼ੁਰੂ, ਜੋ ਖੁਦਾ ਨੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ (ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਨਹੀਂ) ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨੇਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।⁵³ ਆਇਤ 17 ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਛਾਵਾਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਕਾਫ਼ਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਸ਼ੁਰੂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਚਿਆਈਆਂ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 1) ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਸੀ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਮੂਸਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਉਹ ਹੱਥਲਿਖਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (ਕੂਚ 34: 27, 28)। ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 28: 58; 30: 10; ਯਹੋਸ਼ੁਆ 1: 8)। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਅਜੇ ਅਜੇ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਪਣ ਵਾਲੀ ਛੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 3)। 'ਕਰਜ਼' ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ 'ਕਰਜ਼' ਕਾਰਜ ਭਾਵ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ। ਜੋ ਪੁਰਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 23; ਯਾਕੂਬ 1: 13-15)। ਮੌਤ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 7-9), ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸ਼ੁਰੂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਸੀ

(ਰੋਮੀਆਂ 7:9-11)। ਮੂਸਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਪਾਪ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:22)। ‘ਕਰਜ਼’ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਖੁਦਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਸੀ।

‘ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ’ (2:14)

ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ? ਕਿਵੇਂ ਸੀ? ‘ਵਿਰੁੱਧ’ (*hupenantios*) ਸ਼ਬਦ ‘ਪੱਕਾ ਵਿਰੋਧੀ’ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਹੀ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:27 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਵਿਰੋਧੀਆਂ’ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਪਵਿੱਤਰ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 7:12); ਪਰ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਪਾਪ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮਾਨਕ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਨੂੰ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (ਰੋਮੀਆਂ 7:8-11)। ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨਾਂ ਦਯਾ ਦੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:28)। ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਵਿਗਾੜ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ (ਯਾਕੂਬ 2:10)। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਹਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਸਰਾਪ ਦਿੰਦੀ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:10)। ਪਤਰਸ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜੁਆ ਸੀ ‘ਜਿਹ ਨੂੰ ਨਾ ਸਾਡੇ ਪਿਉ ਦਾਦੇ, ਨਾ ਅਸੀਂ ਚੁੱਕ ਸੱਕੇ?’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15:10)। ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਧਰਮੀ ਥਾਪੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਸੀਹ ਤੋਂ ਅੱਡ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5:4)।

ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਸੀ। ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 17:2-5)। ਇਹੀ ਸਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਸੱਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਚੌਥੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਸਨ (ਕੂਚ 31:15), ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਸਰਾਪ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਵਾਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ (ਕੂਚ 21:15, 17), ਜਾਂ ਖੂਨ ਕਰਕੇ ਛੇਵੇਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ (ਗਿਣਤੀ 35:30, 31), ਜਾਂ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਸਤਵੇਂ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹਨ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 22:22-25)।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਵੱਲੋਂ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਬਰਕਤ ਦੇਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ (ਉਤਪਤ 22:18; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:16), ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੰਦੀ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:10)। ‘ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਨੇਮ ਬੇਨੁਕਸ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦੂਏ ਲਈ ਥਾਂ ਨਾ ਭਾਲੀ ਜਾਂਦੀ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8:7)। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਉਸ ਵਿਚ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ‘ਨਤਾਣਾ ਅਤੇ ਨਿਸਫਲ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7:18, 19) ਹੋਣਾ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13:39), ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ (ਰੋਮੀਆਂ 3:20; ਗਲਾਤੀਆਂ 2:16; 3:11), ਮੀਰਾਸ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:18; 1 ਪਤਰਸ 1:3, 4), ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:21), ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:21), ਕਿਰਪਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5:4), ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰਿਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ (ਰੋਮੀਆਂ 4:14), ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7:19), ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:4), ਜਾਂ ਦਯਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:28)।

‘ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ’ (2: 14)

ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖ਼ੁਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਿਖਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਇਤਾਂ 13 ਤੋਂ 15 ਵਿਚ ਕਰਤਾ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ (ਆਇਤ 12) ਹੀ ਹੈ। ‘ਉਸ ਦੀ ਸਲੀਬ,’ ਜੋ KJV ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ‘ਉਸ ਨੇ’ (NASB) ਜਿਸ ਨੇ ‘ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ’ ਯਿਸੂ ਹੈ। ਪਰ ‘ਸਲੀਬ’ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਹੋਏ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ‘ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ’ ਤੋਂ ਬੇਹਤਰ ਯੂਨਾਨੀ ਹੱਥਲਿਖਤ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ।

ਜੇ. ਬੀ. ਲਾਈਟਫੁਟ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਇਤ 14 ਵਿਚ ‘ਉਸ ਨੂੰ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਖ਼ੁਦਾ ਤੋਂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।⁵⁴ ਕਾਰਸਨ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਹੀ ਹੈ:

ਪਰ ਵਿਸ਼ਾ ਦੇ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਵਚਨ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤਕ ਵਿਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਨਾਲ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 13 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ’ ਹੈ। ਪਰ ਆਇਤ 13 ਦਾ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਆਇਤ 14 ਦੇ ਕ੍ਰਿਦੰਤ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਆਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸ ਨਿਚੋੜ ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਕ ਹੀ ਹੈ।⁵⁵

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਨੂੰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਯਹੂਦੀ ਮਸੀਹੀ ਜੋ ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਨੂੰ ਮਨਵਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਮੁਸਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15:5)। ਯਹੂਦੀ ਵਿਚ ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ, ‘ਅਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15:24)। ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ:

- ‘ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਦੇ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਹੋ’ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 14)।
- ‘ਅਸੀਂ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਦੇ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਹਾਂ’ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 15)।
- ‘ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਦੇ ਸਰਬੰਧੋਂ ਮਰ ਗਏ’ (ਰੋਮੀਆਂ 7:4)।
- ‘ਉਹ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਮਰ ਕੇ ਜਿਹ ਦੇ ਵਿਚ ਬੱਧੇ ਹੋਏ ਸਾਂ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਤੋਂ ਹੁਣ ਛੁੱਟ ਗਏ ਹਾਂ’ (ਰੋਮੀਆਂ 7:6)।
- ਪੱਥਰਾਂ ਉੱਤੇ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ‘ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ’ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:7-13)।
- ‘ਮੈਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰ੍ਰਾ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਮੋਇਆ’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 2:19)।
- ‘ਪਰ ਹੁਣ ਨਿਗਾਹਬਾਨ [ਸ਼ਰ੍ਰਾ] ਦੇ ਮਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ’ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:25)।
- ਅਸੀਂ ‘ਗੌਲੀ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ’ ਹਾਂ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:31, ‘ਸੀਨਾ ਪਹਾੜੋਂ’ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ; ਆਇਤ 24)।

- ‘...[ਮਸੀਹ ਨੇ] ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੀ ਜੁਦਾਈ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਸਣੇ ਅਕਾਰਥ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ...’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 14, 15)।
- ‘[ਸ਼ਰਾ] ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7: 18, 19)।
- ‘ਉਸ ਨੇ [ਪਹਿਲੀ] ਨੂੰ ਪੁਰਾਣਾ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8: 13; ਵੇਖੋ ਆਇਤ 7)।
- ‘ਉਹ ਪਹਿਲੇ [ਭਾਵ ਸ਼ਰਾ] ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 9)।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਿਕ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰਾ ਕੂਚ, ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਗਿਣਤੀ, ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਬਾਕੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ, ਜ਼ਬੂਰ, ਬੁੱਧੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਨਬੂਵਤਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਹਦਾਇਤਾਂ (ਰੋਮੀਆਂ 15: 4) ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10: 6, 11)। ਪਵਿੱਤਰ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸਰੋਤ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅੱਯੂਬ, ਜ਼ਬੂਰ, ਕਹਾਉਤਾਂ ਅਤੇ ਨਬੂਵਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਚਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਵਸਥਾ, ਨਬੂਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਸੂ ਹੀ ਮਸੀਹ ਹੈ (ਲੂਕਾ 24: 44; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 28: 23), ਕਿਉਂਕਿ ਨਬੂਵਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਗ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ (1 ਪਤਰਸ 1: 10-12)। ਪਰ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਇਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਸਣੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਬੂਵਤਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਮੱਤੀ 5: 17, 18)।

ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਰਸੂਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਬਣੀ ਰਹੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 42)। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦੁਅਰਾ ਯਿਸੂ ਨੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿਖਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ (ਯੂਹੰਨਾ 14: 25, 26; 16: 12, 13)। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਨਾ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ’ (ਮੱਤੀ 28: 20)। ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਨਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਧਰਮੀ ਬਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 13: 39; ਗਲਾਤੀਆਂ 2: 16, 21)। ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਹਨੰਨਯਾਹ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਵੱਲੋਂ ਪੌਲਸ ਕੋਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਚਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 9: 10, 11; 22: 12-16), ‘ਸ਼ਰਾ ਦੇ ਮਾਨਕ’ ਤੋਂ ਇਕ ਭਗਤ ਮਨੁੱਖ ਸੀ। ਪੌਲਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ‘ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਸਿੱਧੀ ਚਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 21: 24), ਹੈਕਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਫ਼ਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਕਿਸੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ / ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਇਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਤੇ ਹਲ ਹੋ ਗਿਆ

ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 15: 19, 24)।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸਰਦਾਇਕ ਹੈ, ਇਹ ਜਤਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਹਟਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ, ਮੱਤੀ 5: 17, 18 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਿਸ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਨਬੂਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਕੀ, ਨਬੂਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਬੂਵਤ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਟਲਣੀ ਸੀ। ਜਦ ਜਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਨਬੂਵਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਹ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਬੂਵਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਲੂਕਾ 24:44-48)।

ਇਸ ਤੋਂ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸੂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਧਾਰ ਖ਼ਰੀਦ ਰਹੇ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰੋ। ਬਿਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਬਿਲ ਨੂੰ ਪਾੜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹਾਂ।' ਇਕ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਦ ਤਕ ਮੈਂ ਬਿਲ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਬਿਲ ਦੀ ਪਾਈ ਪਾਈ ਚੁਕਾਉਣ ਦਾ ਵਚਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਲ ਚੁਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ ਕਰਜ਼ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਂ ਇਹ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਅਸਰਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਹੀ ਨਿਯਮ ਜਿਸੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਜਾਂ ਨਬੀਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਨਬੂਵਤ ਤਦ ਤਕ ਨਹੀਂ ਟਲਣੀ ਸੀ, ਜਦ ਤਕ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਇਹ ਨਬੂਵਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ।

ਇਹ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੌਲਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਆਖੀਆਂ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੂੰ 'ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ' 'ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ' ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 'ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ' ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਭੇ ਗੱਲਾਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਚਿਆਈ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ' (*exaleipsas*) ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ 'ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ।' ਮਥਾਊਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, 'ਹਟਾ ਦੇਣਾ' ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾ ਰਹੇ, *ਹਟਾਉਣਾ, ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਪੂੰਝਣਾ*⁵⁶ 'ਸਾਹਮਣੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ' (*erken, airō* ਤੋਂ) ਦਾ ਅਰਥ 'ਹਟਾਉਣਾ, ਹਟਾ ਦੇਣਾ, ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਥਜ਼ਾ ਕਰਨਾ, ਨਾਸ ਕਰਨਾ [ਆਇਤ 14 ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ]।'⁵⁷ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। 'ਸਲੀਬ ਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ' ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਮੌਤ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਹੁਣ ਜੀਉਂਦੇ ਕਾਰਜ਼ਾਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਇਤ 14 ਵਿਚ 'ਸਲੀਬ ਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ' ਦਾ ਅਰਥ ਇਵੇਂ ਹੀ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਪੰਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਠੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਕ

ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਦ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾ ਮਰ ਗਈ, ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਫੇਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਤਦੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9: 16-18; ਵੀ ਵੇਖੋ ਮੱਤੀ 26:28)। ‘ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਈ ਦੂਏ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰੇ’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:9)।

ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਸਣੇ’ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 14, 15)। ‘ਵਿਧੀਆਂ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ *dogmata* ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 14 ਵਿਚ ‘ਵਿਧੀਆਂ’ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਰਾਹੀਂ *dogmata* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਵਚਨ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਰਾ ਹੁਣ ਸਲੀਬ ਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ, ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੇਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਚਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ:

ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 14, 15

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 14

‘ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨੇ ਜੁਦਾਈ ਦੀ
ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ’

‘ਉਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ’
(‘ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ’)

‘ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵੈਰ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ’ ਮੁਕਾ ਕੇ

(‘ਉਹ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ
ਨਾਲ ਠੋਕ ਕੇ’)

‘ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਕਨੂੰਨਾਂ ਸਣੇ
[*dogmasin*]’

‘ਲਿਖਤ [*dogmasin*] ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ
ਹੁਕਮਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਸਾਡੇ
ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ’

(ਬ੍ਰੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫੇਰ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।)

‘ਆਪ ਵਿਚ’ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2: 15) ਵਾਕ ਅੰਸ਼ ‘ਸਲੀਬ ਤੇ’ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 14) ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਉਹ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕਣ ਤੇ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰਨ ਤੇ ਪਾਪ ਲਈ ਬਲਿਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਮਰ ਕੇ ‘ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ’ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲੀਬ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਵਕਤ ਸ਼ਰਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ‘ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ,’ ‘ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ,’ ‘ਚੁੱਕ ਸੁੱਟਿਆ’ ਅਤੇ ‘ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਕਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਠੋਕ’ ਦਿੱਤਾ। ਪੌਲੁਸ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਸ

ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਹਨ (2:3)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦਿਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਬਗ਼ੈਰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਗਰ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੇ ਵਕਤ ਦੇ ਏਸੇਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਸਨ, ਜੋ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਮਾਸ ਖਾਣ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਭੋਜਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਗ਼ੈਰ ਜੋ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ, ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੀ ਵੱਲ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਧੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਮਸੀਹ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ (2:15)

15 ਉਸ ਨੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਅਤੇ ਓਸੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ।

‘ਉਸ ਨੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਕੇ’ (2:15)

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਪ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ‘ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ’ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਕਾਲੀ ਸੰਦਰਭ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕ੍ਰਿਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਹੋਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ’ ਹੋਇਆ ਹੈ (3:9) ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ (‘ਲਾਹ ਸੁੱਟੀਦਾ’; 2:11)। ‘ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ’ (*apekduomai*) ਦਾ ਅਰਥ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹੁਣ ਵਾਂਗ ‘ਲਾਹੁਣਾ,’ ‘ਲਾਹ ਸੁੱਟਣਾ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ‘ਲਾਹ ਕੇ’ ਦਾ ਵਧੀਆ ਅਰਥ ਬੁਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਜਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖ਼ੁਦਾ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ।

ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਕਿਹਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਹਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ? ਉਹ ਨੇ ਕਿਹ ਨੂੰ ਲਾਹਿਆ? ਐਚ. ਡਰਮੇਟ ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ‘ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹੀ ਹੈ।’⁵⁸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (1) ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮੱਧ ਸੁਰ (*apekdusamenos*, ‘ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ’) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਮੱਧਸੁਰ ਕਰਤਰਿਵਾਚਕ ਦੇ ਕਥਨ ‘ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ’ ਦੇ ਉਲਟ ‘ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋ ਦਿੱਤਾ’ ਵਰਗੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ? (2) ਕੀ ਖ਼ੁਦਾ ਜਾਂ ਯਿਸੂ ਅਧੀਨ ਹੈ? (3) ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੈ:⁵⁹

1. ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ

ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ।

2. ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਲੀਬ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਟਕ ਦਿਤਾ।
3. ਖੁਦਾ ਨੇ ਸਲੀਬ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਤੋਂ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ।
4. ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ (ਵੇਖੋ 1 ਪਤਰਸ 3:22), ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।
5. ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਟ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਦੇ ਡਰਾਉਣੇ ਤੰਤਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਕੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਲੁੱਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਮਸੀਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰੇਆਮ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਲੋਕ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘ਲਾਹ ਕੇ’ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੱਧ ਸੂਰ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ ‘ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਾਹ ਦੇਣਾ।’ ਕਈਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤੇ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਾ ਸਣੇ ਲਾਹੁਣ ਦਾ ਮਸੀਹ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7:35; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:19; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:2)। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਹੀ ਨਿਚੋੜ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਿੰਟਨ ਈ. ਆਰਨੋਲਡ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਇੱਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇ ਰੂਪ ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਲੂਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਰੂਪਕ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਰ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। 3:9 ਵਿਚ ਓਸੇ ਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ... ਜਿਸ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ‘ਪੁਰਾਣੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ।’⁶⁰

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੁਦਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਤਕ ਪੌਲੁਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਾ ਬਦਲੇ। ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਧਣ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤ 13 ਤੋਂ 15 ਵਿਚ ‘ਜਿਸ ਨੇ’ ਪੜਨਾਉਂ ਖੁਦਾ ਲਈ ਹੈ (ਆਇਤ 12), ਜਦਕਿ ‘ਉਸ ਵਿਚ’ ਯਿਸੂ ਲਈ ਹੈ:

- ‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ ਰੱਖ ਕੇ’ (ਆਇਤ 12)।
- ‘ਉਸ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅਸੁੰਨਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮੋਏ ਹੋਏ ਸਾਓ ਉਹ [ਯਿਸੂ] ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਲਿਆ’ (ਆਇਤ 13)।
- ‘ਉਸ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਨੇ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ’ (ਆਇਤ 14)।
- ‘ਉਸ [ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ] ਨੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ... ਲਾਹ ਕੇ [ਖੁਦਾ ਨੇ

ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ] ... ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ''
(ਆਇਤ 15)।

‘‘ਹਕੂਮਤਾਂ’’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ *archē* ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਰਥ ਕਈ ਵਾਰ ‘‘ਸ਼ੁਰੂਆਤ,’’ ‘‘ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ,’’ ਜਾਂ ‘‘ਸਰੋਤ’’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘‘ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ’’ (*exousia*) ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1:11)। ਇਹ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਪੌਲਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:24; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:21; 3:10; 6:12; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:16; 2:10; ਤੀਤੁਸ 3:1)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਕੂਮਤ ਜਾਂ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:12 ਵਿਚ ਬੁਰੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ) ਉਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦਾ ਨਾਸ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀਦਾਤੇ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੁਰਗੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 7:38; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:19) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਪੌਲਸ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਕਿਵੇਂ ਪਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ, ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਖੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਫ਼ੌਜਾਂ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦੇ ਭਾਵ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਰਗੀ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀ ਆਗੂਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਦੁਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾ ਲਈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਸਿਪਾਹੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਮੱਤੀ 26:53)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਿਲਾਤੁਸ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹੱਕ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਤੇ ਕੋਈ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਯੂਹੰਨਾ 19:11)। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੱਸ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:24)। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2:14; ਵੀ ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:55-57) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੂਤਾਂ (ਮੱਤੀ 25:41) ਅਰਥਾਤ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ‘‘ਇਖ਼ਤਿਆਰ’’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪੌਲਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਅੰਧਕਾਰ ਦੇ ਵੱਸ [*exousia*, ਉਹੀ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਆਇਤ 15 ਵਿਚ ‘‘ਇਖ਼ਤਿਆਰ’’ ਹੋਇਆ ਹੈ]’’ (1:13; ਲੂਕਾ 22:53 ਵੀ ਵੇਖੋ)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ‘‘ਵੱਸ’’ ਜਾਂ ‘‘ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ’’ ਨੂੰ ‘‘ਲਾਹ ਕੇ’’ ਅਤੇ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਕੇ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਸ਼ਿਕਸਤ ਦਿੱਤੀ (ਯੂਹੰਨਾ 12:31)। ਉਸ ਦੀ ਫ਼ਤਹਿ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:57; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2:14)।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੀ ਬੀਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਵਚਨ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਲਿਆ ਸਕਣ (ਮੱਤੀ 13:19; ਮਰਕੁਸ 4:15; ਲੂਕਾ 8:12)। ਉਸ ਨੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਗਲਤ ਕਹਿਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ (ਮੱਤੀ 16:22, 23) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਣਕ ਵਾਂਗ ਛੱਟਣਾ ਚਾਹਿਆ (ਲੂਕਾ 22:31)। ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਉਹ ਉਸ ਵਿਚ ਵੜ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਫੜਵਾਇਆ (ਲੂਕਾ 22:3; ਯੂਹੰਨਾ 13:2, 27)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਹੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ (ਯੂਹੰਨਾ 8:44)। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ (2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:26)।

ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ‘‘ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇਸੇ ਲਈ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਭਈ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇ’’ (1 ਯੂਹੰਨਾ 3:8)। ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆ ਰਹੀ ਸਲੀਬ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫ਼ਤਹਿ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘‘ਹੁਣ ਇਸ ਜਗਤ ਦਾ ਨਿਆਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਜਗਤ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ’’ (ਯੂਹੰਨਾ 12:31)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ‘‘ਜਗਤ ਦਾ ਸਰਦਾਰ’’ ਕਿਹਾ (ਯੂਹੰਨਾ 16:11; ਵੇਖੋ 14:30)। ਯਿਸੂ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਹਰ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਜਾਂ ਬਦਰੂਹਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਹੈ (ਮੱਤੀ 9:34; 12:24; ਮਰਕੁਸ 3:22; ਲੂਕਾ 11:15), ਜੋ ‘‘ਸੁਰਗਦੂਤ’’ ਜਾਂ ਦੂਤ ਹਨ (*angeloi*; ਮੱਤੀ 25:41), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਵਾਈ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਦਾ ਹਾਕਮ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 2:2) ਅਤੇ ਇਸ ਜਗਤ ਦਾ ਹਾਕਮ ਜਾਂ ਈਸ਼ੁਰ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 12:31; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 4:4)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਦੁਸ਼ਟ ਆਤਮਾਵਾਂ ਜੋ ਸੁਰਗੀ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹਨ’’ ਆਖਿਆ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 6:12)। ਇਹ ਹੀ ਉਹ ‘‘ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ’’ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ, ਜੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਉਤਾਰਾਂ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਜਿਸ ਲਈ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਸ ਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਛੁਡਾਇਆ, ਲਾਹ ਸੁੱਟਿਆ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਉਹਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹਨ, ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਦੀ ਫ਼ਤਹਿ ਨਿਹਚਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 5:4)। ਕੁਲੁੱਸੇ ਦੇ ਲੋਕ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਫ਼ਤਹਿ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਆਰਨੋਲਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ:

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ ਨੇ ਜਦ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਆਏ ਸਨ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਰਗਰ ਹੋਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ (ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *energeias tou theou*; 2:12) ਨਿਹਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਭਾਵ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਜਿਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਨਿਹਚਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਲੇਖਕ ਸਾਡੇ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ‘‘ਸਮਰੱਥਾ’’ ਉੱਤੇ ਖ਼ੁਦਾ/ਮਸੀਹ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ

ਵਿਚ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਠਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ *stoicheia* ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਅ ਦੇ ਕਾਰਣ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਾ ਸੌਂਪ ਦਵੇ।^੧

‘ਓਸੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ’ (2: 15)

ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। ‘ਤਮਾਸ਼ਾ’ ਤੋਂ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਭਾਵ ਸੀ ਕਿ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸੁਭਾਅ ਅਰਥਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਜ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਮ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਯਿਸੂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖਲੋਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਸ਼ਕਤੀਹੀਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜਿਹ ਨੂੰ ਇਸ ਜੁੱਗ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਜਾਣਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਓਹ ਜਾਣਦੇ ਤਾਂ ਤੇਜਵਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਨਾ ਚਾੜ੍ਹਦੇ’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2: 8)। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਉਹ ਬਲੀ ਸਨ, ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਵੱਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਸਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4: 9)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਹੜੀ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੀ।

ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਸੰਸਾਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ੁਦਾ ਨੂੰ ਸਿਕਸਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਹ ਹਾਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਇੱਥੇ ਓਸੇ ਦੇ ਦੁਆਰਾ (*en autō*) ‘it’ (KJV; NKJV; TNIV), ‘ਸਲੀਬ’ (NIV) ਦੀ ਬਜਾਇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਯਿਸੂ ਲਈ (RSV; NASB) ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਰਥ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮੂਲ ਸੰਦਰਭ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਗਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਓਸੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ (2: 9–11, 12, 13), ਇਸ ਲਈ ਖ਼ੁਦਾ ਇੱਥੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ।

ਤਮਾਸ਼ਾ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *deigmatizō* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ ਬਾਈਬਲੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਸਰੇਆਮ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਰੀਅਮ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਰੇਆਮ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੂਸੂਫ਼ ਦੀ ਅਣਇੱਛਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 1: 19)

ਸਲੀਬ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਰੇਆਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋਣ ਲਈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਯਿਸੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 12: 2), ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਹਾਰ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੀ ਉੱਠਣ ਨਾਲ ਉਹ ਆਦਰਯੋਗ ਫ਼ਤਹਿ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਮੌਤ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵਸ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 24)। ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰਕੇ ਖ਼ੁਦਾ ਨੇ ਬੁਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਭੜਕਾਇਆ ਸੀ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

‘ਜੈ-ਜੈ ਕਾਰ’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ (*thriambeuo*) ਜੋ ਸਿਰਫ਼ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 2: 14 ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਹੋਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਤ ਰੋਮੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਰੀਤ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਪੌਲੁਸ ਰੋਮੀ ਫ਼ਤਹਿ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੋਆਮ ਵਿਖਾਵੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਕੋਈ ਕਪਤਾਨ ਜੰਗ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਫ਼ਤਹਿ ਲਈ ਲੈਂ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫ਼ੌਜ ‘ਫ਼ਤਹਿ ਦਾ ਜਲੂਸ’ (*thriambeuo*) ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਫ਼ਤਹਿ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਕਪਤਾਨ ਜੈ-ਜੈ ਕਾਰ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ਤਹਿ ਵਿਚ ਨਗਾੜੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਬਜਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੀ ਲੁੱਟ ਨਾਲ ਬਚੇ ਹੋਏ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਭ ਦੇ ਵੇਖਣ ਲਈ ਤਮਾਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘੁਮਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।⁶²

ਬੁਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੀਤਾ। ਫ਼ਤਹਿਮੰਦ ਫ਼ੌਜੀ ਅਭਿਆਨਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰੋਮੀ ਕਪਤਾਨ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘੁਮਾਉਂਦੇ। ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਇਹ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦੁਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫ਼ਤਹਿ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਭਾਵ ਜਿੱਤ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਰਥਾਤ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨੇ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਖੁੱਲਮ ਖੁੱਲਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਹਾਰੇ ਹੋਇਆ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਵਾਲੀ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਸੰਗਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਘੁਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹਰਨ ਵਾਲੀ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ‘ਪਰ ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਪਯੋਗ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਫਿਰ ਤੋਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ‘ਜਿਵੇਂ ਫ਼ਤਹਿ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਹੇ।’⁶³

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 4:8 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬੁਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਵਿਖਾਅ ਕੀਤਾ। ਜਦ ਮਸੀਹ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਉਤਾਰਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੰਗੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬੁਰੀਆਂ, ਉਸ ਦੇ ਹੇਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:20-22)। ਬੁਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਉਤਾਰਾ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਫ਼ਤਹਿ ਪਾ ਲਈ ਸੀ।

ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ

ਕੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 2: 11-13 ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ?

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਜਦ 2: 11-13 ਵਿਚ ਸੁੰਨਤ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ? ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ: ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਿਕ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਮਾਸ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2: 13 ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੇਖੋ।)

ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਸੁੰਨਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁੰਨਤ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਸੀ ਮਤਲਬ ਇਕ ਯਾਦ ਸੀ ਕਿ ਖੁਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੁਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਨਾਨ ਦੇਸ਼ ਦਵੇਗਾ (ਉਤਪਤ 17:7, 8)। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪੁੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰਗ ਦੀ ਬਰਕਤ ਦਾ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਹੋ ਸਕਣ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:16, 29; 1 ਪਤਰਸ 1:3, 4)। ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਕਈ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੁਲਨਾ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ: ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਜਨਮ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਬਰਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਸੁੰਨਤ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ

ਵਿਚਾਰ	ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ (ਸਰੀਰਕ)	ਨਵਾਂ ਨੇਮ (ਰੂਹਾਨੀ)
1. ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਬਣਨ ਲਈ ਜਨਮ:	ਇਬਰਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਿਸਮਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਨਮ (ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 12:1, 2)	ਰੂਹਾਨੀ ਜਨਮ, ਖੁਦਾ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਬਪਤਿਸਮਾ (ਯੂਹੰਨਾ 3:5)
2. ਉਸ ਜਨਮ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ	ਇਹ ਮੋਹਰ ਮਨੁੱਖ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣੀ ਸੁੰਨਤ ਸੀ ਜੋ ਨਰ ਬਾਲਕ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੋਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 4:11)। ਇਹ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਲਈ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦਾ ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17:11)।	ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਇਹ ਮੋਹਰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਸੀ, ਜੋ ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (2 ਕੋਰਿੰਥੀਆਂ 1:22)। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਮੋਹਰ ਹੈ (ਰਸੂਲ ਦੇ ਕੰਮ 2:38; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26, 27; 4:6)

ਨਰ ਬਾਲਕ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਰੂਹਾਨੀ ਜਨਮ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੋਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 4:6)।

ਸਮਾਨਾਂਤਰਤਾ ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਜਨਮ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੋਹਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਦਾਨ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰੂਹਾਨੀ ਜਨਮ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਲਨਾ ਬਪਤਿਸਮੇ ਅਤੇ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਰੀਰਕ ਜਨਮ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਇਕ ਤੁਲਨਾ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਦੂਜੀ ਤੁਲਨਾ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਮੋਹਰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਮੋਹਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੰਨਤ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ:

1. ਬਪਤਿਸਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17:10)।
2. ਨਰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜਨਮ ਦੇ ਅਠਵੇਂ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17:12)।
3. ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬਰਕਤ ਸੁਰਗ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਕਨਾਨ ਦੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣੀ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17:8)।
4. ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਦਿੱਸਣ ਵਾਲਾ ਸਰੀਰਕ 'ਨੇਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਉਤਪਤ 17:11)।
5. ਮੁੱਲ ਲਏ ਹੋਏ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਜੀਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ (ਉਤਪਤ 17:13)।
6. ਬਪਤਿਸਮਾ ਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ (ਉਤਪਤ 17:14)।
7. ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਬਾਲਕ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਯਹੂਦੀ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਲ ਲਿਆ ਦਾਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ (ਉਤਪਤ 17:27)।

ਜੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਸੁੰਨਤ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪਰ ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ:

1. ਖੁਦਾ ਦਾ ਵਚਨ ਸੁਣਨਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:41; 18:8)।
2. ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ (ਮਰਕੁਸ 16:15, 16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:12; 18:8)।
3. ਬਪਤਿਸਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਬਾ ਕਰਨਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:38)।
4. ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਜੀ ਉੱਠਣਾ (ਰੋਮੀਆਂ 6:4)।

ਕੀ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਪਾਪ ਭਰਿਆ ਹੈ?

'ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ' ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਇਕ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਜਨਮ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾ ਦੇ ਮੀਰਾਸ 'ਚ ਮਿਲੇ ਭਰੱਸ਼ਟ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਨਿਚੋੜ ਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਮਿਲਿਆ ਸੀ (ਉਤਪਤ 3:6)। ਪਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਭਰੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਖਾਣ ਨਾਲ ਉਹ ਮਰ ਜਾਣਗੇ (ਉਤਪਤ 2:17), ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਰਗਾ ਬੁਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਦੋ ਬਿਆਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਭਰੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। (1) ਉਤਪਤ 3:7-10. ਫਲ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਨੰਗੇ ਸਨ ਪਰ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ (ਉਤਪਤ 2:25)। ਫਲ ਖਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਨੰਗੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨੰਗੇਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਹੜੇ ਭਰੋਸ਼ਟ ਲੋਕ ਵਿਖਾ ਦਿੰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਣ ਲੱਗੀ; ਉਹ ਲੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਭਰੋਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰਦੇ। (2) ਉਤਪਤ 3:22. ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਵੇਖੋ ਆਦਮੀ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਦੀ ਸਿਆਣ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ।’ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਭਰੋਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾ ਨੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣ ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੈਤਿਕ ਪਸੰਦਾ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਸੀ। ਫਲ ਖਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੋਲੇਪਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਸਮਝ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਨਾ ਸੀ। ਲਗਭਗ ਓਸੇ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੱਜਣ ਦੀ ਇਕ ਵਧੀਆ ਨੈਤਿਕ ਪਸੰਦ ਚੁਣੀ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁਰਿਆਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਭਲਿਆਈ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ।

ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾ ਬੁਰੇ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਧੀਆ ਸੁਭਾਅ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਸੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਲੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਵੀ ਮਨਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਰਫ਼ ਦਾ ਫਲ ਖਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਾਰਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਤੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਆ ਜਾਂਦਾ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 1:39) ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਰਾਂਗੇ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:22) ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਪਸੰਦ ਚੁਣਨੀ ਪਵੇਗੀ (ਯਸਾਯਾਹ 7:16)।

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:11 ਵਿਚ ‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੁੰਨਤ’ ਖੂਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੀਰਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਗਲਤ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਸਰੀਰਕ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਾਪੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਈ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਰੋਮੀਆਂ 3:9, 19, 23 ‘ਸਾਰੇ’ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਲਈ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਇਸ ਵਰਗ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ‘ਸਾਰੇ’ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਸਾਰਿਆਂ’ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 9:41)। ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਰਗ ਦਾ ਰਾਜ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੈ (ਮੱਤੀ 19:14); ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੜਨ ਲਈ ਦੋਬਾਰਾ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 3:5)।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕ ਸਿੱਧਤਾ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 3:23) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੁੰਨਤ’ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਅੱਗ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੀ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ‘ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੁੰਨਤ’ ਦੀ ਸਮਝ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਰੋਮੀਆਂ 7:18-23 ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਹ

ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਮੀਰਾਸ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਉਸ ਤੋਂ ਪਾਪ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਸੋ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਹ ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਾਪ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ’ (ਰੋਮੀਆਂ 7: 17)। ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ‘ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ’ ਬਣਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਹ ਬਣਤਰ (*mē ... alla ਜਾਂ ou ... alla*) ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 6:27; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 5:23; 1 ਪਤਰਸ 3:3, 4)। ਜ਼ੋਰ ਵਾਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਤੇ ਨਹੀਂ। ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਬਲਕਿ ਪਾਪ ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।’

ਪੌਲੁਸ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 7: 15-21)। ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਭਰੋਸ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਪ ਕਰਨ ਲਈ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਦਾ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਾਪ ਸੀ। ਰੋਮੀਆਂ 6: 16 ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਿਸੂ (ਯੂਹੰਨਾ 8:34) ਅਤੇ ਪਤਰਸ (2 ਪਤਰਸ 2:19) ਵੀ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਭ ਨੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਣ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਰਨੀ ਪਈ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

ਕੀ ‘ਸਰੀਰ’ (*sarx*) ਦਾ ਅਰਥ ‘ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ’ ਹੈ?

ਯੂਨਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ *sarx* ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ ਲਗਭਗ 150 ਵਾਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਚਨਾਂ ਵਿਚ ‘ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ’ ਦਾ ਅਰਥ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ *sarx* ‘ਦੇਹਧਾਰੀ’ ਹੋਇਆ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 14); ਉਸ ਦਾ ‘ਮਾਸ’ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੋਟੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 6:51), ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਪਾਉਣ ਲਈ (ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ) ਰੋਟੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 6:53-56)। ਯਿਸੂ ਦਾ ‘ਸਰੀਰ’ ਗਲਿਆ ਨਹੀਂ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:31)। ਉਹ ‘ਸਰੀਰ’ ਦੇ ਭਾਵ ਤੋਂ ਦਾਉਦ ਦੀ ਅਤੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 1:3; 9:5)। ਯਿਸੂ ‘ਸਰੀਰ’ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਖ਼ੁਦਾ ਸੀ (1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਸਰੀਰ’ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ (1 ਪਤਰਸ 3:18)। ‘ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿਚ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ।

ਜਦ *sarx* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਕ ਜੀਵ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪਵਿੱਤਰ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ‘ਸਰੀਰਕ ਭਾਵਨਾ’ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:26; ਰੋਮੀਆਂ 8:7)। ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਆਵੇਗ ਬੁਰੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਇਸ ਕਾਰਣ ਅਰਥ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਲੈਕਸੀਕਨ, ਸ਼ਕਦਕੋਸ਼, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਵਿਚ *sarx* ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ‘ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ‘ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ’ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਲਾ ਹਵਾਲਾ ਰੋਮੀਆਂ 7:5 ਵਿਚ ‘ਪਾਪ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ’ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਹਵਾਲੇ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਾਪੀ ‘ਸਰੀਰ’ (*sarx*) ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪਾਪੀ ‘ਕਾਮਨਾ’ (*pathēmata*) ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਪਾਪੀ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ‘ਸਰੀਰ’ ਨੇ ਨਹੀਂ, ‘ਸ਼ਰ੍ਰੂ’ ਨੇ ਭੜਕਾਇਆ।

sarx ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲੈਕਸੀਕਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ: ‘[ਸਰੀਰ] ਉੱਤੇ ਪਾਪ ਦਾ ਐਨਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਸਰੀਰ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਾਪ ਦਾ ਹਰ ਰੂਪ [ਵੀ] ਹੈ, ਅਤੇ *sarx* ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।’⁶⁴ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਪਾਪੀ ਸਰੀਰ’ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ‘ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ’ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ।

Sarx ਦੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਡੁਅਰਡ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰੀਰ ਉਹ ਦਾਇਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਸਹਿਜ ਰੂਪ ਵਿਚ [ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ] ਬੁਰਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਬੁਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਦੇ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਦ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਕਡੋਨਲਡ ਨੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ:⁶⁵

ਫੇਰ ਤੋਂ ਅਰਥਾਤ *sarx* ਖ਼ੁਦਾ ਦੀ ਸਰਿਸ਼ਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੀਨਤਾ ਲਈ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਨਾਸਵਾਨ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15:53, KJV) ਅਤੇ ਦਿਲੇਰ ਹੈ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:2)। ਤਾਂ ਵੀ ਪੌਲੁਸ *sarx* ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨੈਤਿਕ ਸਰੀਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਾਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਰਿਸ਼ਟ ਦਾ ਉਹ ਭਾਗ ਹੈ ਜੋ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਪੀ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਤਿਆਰ ਅਧਾਰ ਮੁਹਈਆ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। *Sarx* ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪਾਪ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੌਲੁਸ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਲੋੜ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਿਆਨਵਾਦੀ ਧਾਰਣਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਪਰ ਉਹ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਠਹਿਰ ਜਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਜੋ ‘ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੰਮ’ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ (ਤੁਲਣਾ ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 19; ਆਦਿ)।⁶⁶

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਾਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਪਾਪੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬੁਰਿਆਈ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ 24: 15), ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ।

ਕੀ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 11, 12 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ‘ਪ੍ਰਮਾਣ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ:

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਕ ਸਾਫ਼ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫ਼ਰਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁੰਨਤ ਅਤੇ ਥਿਨਾਂ ਹੱਥ ਲਾਏ ਸੁੰਨਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਿਲ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਰਾਦਾ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ: ‘ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬਪਤਿਸਮਾ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਆਇਆ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 11-13), ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦਾ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’ (ਫਾਰਮ ਫਾਰ ਦ ਬੈਪਟਿਜ਼ਮ ਆਫ ਇਨਫੈਂਟਸ ਇਨ ਸਾਲਟਰ

ਹਿਮਨਲ ਆਫ਼ ਦ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਰਿਵਾਰਮਡ ਚਰਚ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸਿਗਨ, 1959, ਪਨਾ 86)। ਖ਼ੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਨੇਮ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਉਤਪਤ 17: 1-14)। ਆਪਣੇ ਰੂਹਾਨੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿਚ ਨੇਮ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਸੀ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 38, 39; ਰੋਮੀਆਂ 4: 9-12; ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 7, 8, 29)। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 11, 12 ਵਿਚ ਪੱਲਸ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੈ।⁶⁷

ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 39 ਵਾਲੀ 'ਸੰਤਾਨ' ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸੰਤਾਨ ਹਨ। ਪਤਰਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਜੇ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ *brephos* ('ਨਵ ਜੰਮੇ') ਜਾਂ *paidion* ('ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ') ਦੇ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਨੇ *teknon* ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ 'ਵੰਸ਼' ਜਾਂ 'ਸੰਤਾਨ' ਹੈ। ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਦਾਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਬਰਕਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਨ ਜੋ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਤੋਬਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 38)। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 11-13 ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵਚਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਦੇ ਸਰੀਰਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 19-21)। ਭੋਲੇਪਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਰਿਹਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਲੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਦਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 1: 39)। ਇਸ ਨੈਤਿਕ ਅੰਨ੍ਹੇਪਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 9: 41) ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਹ 'ਪਾਪ ਵਿਚ ਮੋਏ ਹੋਏ' ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਾਪ ਵਿਚ ਮੌਤ ਬੁਰੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਯਾਕੂਬ 1: 13-15)। ਉਹ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵਾਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 13)। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਹ 'ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਕਰਨੀ ਉੱਤੇ ਨਿਹਚਾ' ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਪਤਿਸਮੇ ਨਾਲ ਹੈ (ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2: 12)।

ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਜੀਲ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16); ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਮੰਨਣਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 41; 18: 8); ਨਿਹਚਾ ਕਰਨਾ (ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8: 12; 18: 8); ਤੋਬਾ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2: 38); ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਹਚਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 10: 9, 10; 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 6: 12)।

ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖਿਤ ਉਦਾਹਰਣ ਬੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਤੀਵੀਆਂ ਦੇ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8: 12) ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੁਦਾ ਅੱਗੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅੰਤਹਕਰਨ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ (1 ਪਤਰਸ 3: 21)। ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਘਰਾਣੇ

ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਏ ਜਾਣ ਵਿਚ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਨਵਜੰਮੇ ਹਨ। ਲਿਖਤ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(1) ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 2:36-41. ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਘਰਾਣਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੰਬਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ। ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ। ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(2) ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 10. ਕੁਰਨੇਲਿਉਸ ਦਾ ਘਰਾਣਾ ਖੁਦਾ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤਰਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮਾਫੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ (11:1)। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਬੋਲੀਆਂ ਬੋਲਣ ਲਗ ਪਏ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤਰਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੋਝੀ ਹੋਰ ਦੇਰ ਲਈ ਰੁੱਕ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

(3) ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 16:14, 15. ਲੁਦੀਆ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੂਕਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ‘ਆਪਣੇ ਘਰਾਣੇ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ‘ਸਾਡੇ ਘਰ’ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ‘ਮੇਰੇ ਘਰ’ ਕਿਹਾ। ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਦਾਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(4) ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 16:23-34. ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਸੀਲਾਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੇ ਦਰੋਗੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਨੂੰ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਵਚਨ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਸੀ (ਮਰਕੁਸ 16:15, 16)। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਿਪਾਰੀ ਨੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਣੇ ਨੇ ਨਿਹਚਾ ਕਰਕੇ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਿਆ। ਫੇਰ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਵਚਨ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।

(5) ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 18:8. ਕ੍ਰਿਸਪੁਸ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:14), ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਣੇ ਸਣੇ ਵਚਨ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਲਿਆਇਆ। ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਯਕੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

(6) 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1:16. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸਤੀਫ਼ਾਨ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ‘ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਟਹਿਲ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹਿਆ’ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 16:15)।

ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮੇ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

ਮਸੀਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚ

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਸਮਝ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ

ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸਮਝ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (2:2)। ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ (2:6) ਇਵੇਂ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਲੋਕ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜੀਉਂਦੇ ਹਨ (2:13) ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਵਧਣ ਲਈ ਉਹ ਸਾਡਾ ਸਿਰ ਹੋਵੇ (2:19)। ਯਿਸੂ ਦਾ ਵਚਨ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (3:16)। ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਮਸੀਹ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੋਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ: ਪਤਨੀਆਂ ਅਤੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਵੇਂ ਰਹਿਣ ਜਿਵੇਂ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੋਗ ਹੈ’’ (3:18); ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ, ‘‘ਕਿਉਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨ ਭਾਉਣੀ ਹੈ’’ (3:20); ਦਾਸ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਭੈ ਨਾਲ’’ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣ (3:22); ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ‘‘ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਇਕ ਮਾਲਕ ਹੈ’’ (4:1)। ਹਰ ਸੇਵਾ ਦਿਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਮਸੀਹ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ (3:23)।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ (2:8)

ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸਰੋਤ ਯਿਸੂ ਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵੱਲ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਜਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਭਰੀ, ਚਿੱਕੜ ਭਰੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਉਸ ਤੋਂ ਅਰਥਾਤ ਜੀਉਂਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਤੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਇਆਂ ਹੌਦਾਂ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2:13)।

ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅਕੀਦੇ, ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਰੀਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤ ਦੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਡਿਆਂ ਵਰਗੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਫ਼ਸਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਤਹਕਰਨ ਉਸ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਜਲ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਝਰਨੇ ਵਿਚ ਵੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗਿਆਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਵਿਚ ਮਿਲਾਏ ਗਏ ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਹੀ ਖ਼ਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਹੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਮੁਕਤੀ ਦੁਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਪੂਰਣ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਹੈ (2:9)

ਯਿਸੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਆਦਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਦਗੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਚਾਰੇ ਜੰਤੂ ਅਤੇ ਚੱਵੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੇਲੇ ਭਾਵ ਯਿਸੂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਡਿੱਗ ਪਏ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 5:8) ਅਤੇ ਸੁਰਗ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਹਿਮਾ ਦਿੱਤੀ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 5:11-14)। ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 1:6)।

ਖੁਦਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਇਖ਼ਤਿਆਰ ਹਨ (ਮੱਤੀ 28:18), ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਚੋਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਹਨ, ਹੋ ਸਕਣ (ਮੱਤੀ 28:20; ਵੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 139:7-12)।

ਯਿਸੂ ਸਾਡੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਸੰਪੂਰਣ ਹੈ (2: 10)

ਸੰਪੂਰਣ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਣ ਯਿਸੂ ਸਾਡੀ ਹਰ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖੀਰੀ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਸਲੀਬ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 5: 8, 9)। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ, ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਰਕਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਰਕਤਾਂ ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 18-20; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1: 20-22), ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ (ਮੱਤੀ 26: 28), ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4: 19), ਧਾਰਮਿਕਤਾ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 21) ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ‘‘ਪ੍ਰਭੂ ਮੇਰਾ ਸਹਾਈ ਹੈ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13: 6)। ਉਸ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ‘‘ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਛੱਡਾਂਗਾ, ਨਾ ਕਦੇ ਤੈਨੂੰ ਤਿਆਗਾਂਗਾ’’ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 13: 5)।

ਆਪਣੇ ਚੇਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਚ ਪੂਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸਹਿਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੁਦਾ ਨੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਭਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ (ਮੱਤੀ 6: 33)। ਖੁਦਾ ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੇਗਾ (ਜ਼ਬੂਰ 84: 11)।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਪਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ (2: 11-13)

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਭ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ ਹੋਣ, ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(1) *ਰੂਹਾਨੀ ਸੁੰਨਤ*। ਸਭ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 3: 23)। ਇਸ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਪਾਪ ਦੇ ਨਾਲ ਗੰਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੇ ਯਿਸੂ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਰੂਹਾਨੀ ਗੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੰਨਤ ਵਿਚ ਮਾਸ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮਸੀਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਾਪੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਮਸੀਹਾ ਉਸ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਪਾਪ ਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਲੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) *ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ*। ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਨਿਹਚਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲੈਣ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀਉਂਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਬੁਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਇਕ ਨਵਾ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 6: 4)। ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਵਿਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਤਦੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਉਸ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਰਪਣ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਬਦਸੂਰਤ ਸੁੰਡੀ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਤਿਤਲੀ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਵਾਂਗ ਬਦਲ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 12: 2)।

(3) *ਮਾਫ਼ੀ*। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੈ ਲੈਣ ਤੇ ਖੁਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ, ਫਿਰ ਕਦੇ ਯਾਦ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8: 12)। ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਕਾਰਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪਛਤਾਵੇ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਹੋਵੇ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ‘‘ਹੇ ਭਰਾਵੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਅਜੇ ਹੱਥ ਪਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਐਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਜੋ ਅੱਗੇ ਹਨ ਅਗਾਹਾਂ ਵਧ ਕੇ। ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਵੱਲ

ਦੱਬੀ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਉਸ ਉੱਪਰਲੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਇਨਾਮ ਲਵਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਵੱਲੋਂ ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਹੈ' (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3: 13, 14)। ਮਾਫ਼ੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਮਝ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਮਾਫ਼ੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਸੀਹੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਚੱਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ (1 ਯੂਹੰਨਾ 1: 7)। ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਪਾਪਾਂ ਤਾਂ ਤੋਬਾ ਕਰਕੇ ਖੁਦਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 8:22; 1 ਯੂਹੰਨਾ 1:9)।

ਯਿਸੂ ਸਾਡਾ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਓਸੇ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਹਰ ਰੂਹਾਨੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ (2: 14, 15)

ਯਿਸੂ ਨੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਮੇਸ ਦਿੱਤਾ (2: 14) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਤਾਈ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 8: 3; ਇਬਰਾਨੀਆਂ 7: 18, 19)। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 10)। ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਣ ਸਾਰੇ ਸਰਾਪ ਦੇ ਹੇਠ ਹਨ (ਰੋਮੀਆਂ 3: 23)। ਮਸੀਹ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਸਰਾਪ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਹੈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3: 13)।

ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਬਿਨਾਂ ਦਯਾ ਦੇ ਸੀ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10: 28), ਉੱਥੇ ਹੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਯਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 8: 12)। ਕਿਰਪਾ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਆਈ (ਗਲਾਤੀਆਂ 5: 4), ਬਲਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਸਚਿਆਈ ਦਿੱਤੀ (ਯੂਹੰਨਾ 1: 14, 16, 17)। ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਮਿਲੀ (2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 7)। ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਸਿਰਫ਼ ਯਿਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14: 6; 1 ਯੂਹੰਨਾ 5: 11, 12)।

ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਰਾਪ ਦੇ ਅਧੀਨ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3: 9) ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਹਨ (ਗਲਾਤੀਆਂ 2: 21; 3: 21)। ਜੇ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਰੋਮੀਆਂ 5: 21; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 21)।

ਸ਼ੈਤਾਨ ਪਾਪੀਆਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਹਕੂਮਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਇਬਰਾਨੀਆਂ 2: 14)। ਮਾਫ਼ੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੁਸ਼ਟ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਫ਼ਤਹਿ ਮਿਲੀ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 15: 56, 57)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਹ ਬਰਕਤਾਂ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਰੋਮੀਆਂ 3: 24; 8: 1, 39; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 2, 4 (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1: 9); 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5: 17, 19, 21; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1: 7; 2: 13; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1: 14; 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2: 10; 1 ਯੂਹੰਨਾ 5: 11 ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ²1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11: 3; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1: 22; 4: 15; 5: 23; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1: 18. ³ਰਾਲਫ਼ ਪੀ. ਮਾਰਟਿਨ, *ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਨਿਊ ਸੈਂਚੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1973), 82. ⁴ਉਹੀ, 81. ⁵KJV ਵਿਚ *sarx* ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ 147 ਵਾਰ "ਫਲੈਸ਼," ਦੇ ਵਾਰ "ਕਾਰਨਲ," ਇਕ ਵਾਰ "ਕਾਰਨਲੀ" ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ "ਫਲੈਸ਼ਲੀ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ⁶ਐਚ. ਸੀ. ਜੀ. ਮਾਉਲ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਦ ਕੈਂਬ੍ਰਿਜ਼ ਬਾਈਬਲ ਫ਼ਾਰ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਲੇਜਜ਼ (ਕੈਂਬ੍ਰਿਜ਼: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1893; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, 1902), 103. ⁷ਉਹੀ। ⁸ਆਰ. ਸੀ. ਲੁਕਾਸ, *ਦ ਸੇਸੇਜ਼ ਆਫ਼ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨ: ਫੁੱਲਨੈੱਸ ਐਂਡ ਫਰੀਡਮ*, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੂਡੇ (ਡਾਊਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੇਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰਵਰਸਟੀ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1980), 102. ⁹ਐਚ, 94-95.

¹⁰ਕਾਰਸਨ, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, 67.

¹¹ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਹਨ *sunthaptō* ('ਦੇ ਨਾਲ ਦਫ਼ਨਾਏ ਗਏ'; ਆਇਤ 12); *sunegeirō* ('ਦੇ ਨਾਲ ਜੀ ਉੱਠੇ'; ਆਇਤ 12); ਅਤੇ *suzōpoieō* ('ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵਾਏ ਗਏ'; ਆਇਤ 13)। ਰੋਮੀਆਂ 6:5, 8; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:10; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 3:1; 2 ਤਿਮੋਥਿਊਸ 2:11 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
¹²ਜੌਨ ਈ. ਬਰਖਰਟ, *ਵਰਸ਼ਿਪ* (ਫ਼ਿਲਾਡੇਲਫ਼ੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1982), 131. ¹³ਵਿਲੀਅਮ ਹੈਂਡ੍ਰਿਕਸਨ, *ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1964), 117, ਐੱਨ. 87. ¹⁴ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਜਿਲਦ 3ਜੀ (2001), s.v. "baptize." ¹⁵ਅਰੰਸਟ ਕਲੇਨ, *ਦੇ ਕੰਪਰੀਹੈਂਸਿਵ ਇਟਾਇਮੋਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਂਗੁਏਜ* (ਐਮਸਟਰਡਮ: ਐਲਸਵਿਅਰ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1966), 1:147. ¹⁶ਦ ਐਂਕਰ ਬਾਈਬਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਸੰਪਾ. ਡੇਵਿਡ ਨੋਇਲ ਕ੍ਰੀਮੇਨ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਡਬਲਡੇ, 1992), 1:583 ਵਿਚ ਲਾਰਸ ਹਾਰਟਮੈਨ, 'ਬੈਪਟਿਜ਼ਮ।' ¹⁷ਮੈਸੀ ਐੱਚ. ਸ਼ੈਰਡ, ਜੂਨੀ., *ਇੰਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ* (ਡੈਨਬਰੀ, ਕਨੈਕਟੀਕਟ: ਲੈਕਸੀਕਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, 1981), 378. ¹⁸ਜੇ. ਬੀ. ਲਾਈਟਫੁਟ, *ਨੋਟਸ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਆਫ਼ ਸੇਂਟ ਪੌਲ : 1 ਐਂਡ 2 ਥੇਸਲੋਨੀਅੰਜ਼, 1 ਕੋਰਿੰਥੀਅੰਜ਼ 1-7, ਰੋਮਨਜ਼ 1-7, ਇਡੀਸੀਅਨਜ਼ 1:1-14*, ਥੋਰਨਐਪਲ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਲੰਦਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਐਂਡ ਕੰ., 1895; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1980), 296. ¹⁹ਰੋਬਰਟ ਜੀ. ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ, *ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟਰਜ਼ ਹੈਂਡਬੁਕ ਆਨ ਪੌਲ'ਜ਼ ਲੈਟਰਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਹੈਲਪਸ ਫ਼ਾਰ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟਰਜ਼ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਯੂਨਾਈਟਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, 1977), 57. ²⁰ਵਾਰੇਨ ਡਬਲਯੂ. ਵਿਅਰਸਬੇ, *ਦ ਬਾਈਬਲ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਸ਼ਨ ਕਮੈਂਟਰੀ* (ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਸਪਰਿੰਗਜ਼, ਕੋਲੋਰਾਡੋ: ਚੈਰਿਅਟ ਵਿਕਟਰ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ, ਕੁਕ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ, 1989), 2:127.

²¹ਜੇਮਸ ਡੀ. ਜੀ. ਡੰਨ, *ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਗ੍ਰੀਕ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1996), 156. ²²ਬਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ., ਗਰਹਰਡ ਕਿੱਟਲ, ਅਨੁ. ਅਤੇ ਸੰਪਾ. ਜਿਊਫ਼ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੋਮਿਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1964), 1:539 ਵਿਚ ਅਲਬਰਟ ਓਪਕੇ, *baptō*. ²³ਬਾਰਕਲੇ ਐੱਮ. ਨਿਊਮੈਨ ਐਂਡ ਯੂਜੀਨ ਏ. ਨਿਡਾ, *ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਲੇਟਰਜ਼ ਹੈਂਡਬੁਕ ਆਨ ਪੌਲ'ਜ਼ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਰੋਮਨਜ਼* (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਯੂਨਾਈਟਡ ਬਾਈਬਲ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, 1973), 53. ²⁴ਏ. ਐੱਸ. ਪੀਕ, *ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼*, ਦ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰ'ਜ਼ ਗ੍ਰੀਕ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ. ਡਬਲਯੂ. ਰੋਬਰਟਸਨ ਨਿਕੋਲ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਜੌਰਜ਼ ਐੱਚ. ਡੋਰਨ ਕੰ., 1897), 526. ²⁵ਸੀ. ਜੀ. ਵਿਲਕੇ ਐਂਡ ਵਿਲਿਬਲਡ ਗ੍ਰਿਮ, *ਦੇ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ*, ਅਨੁ. ਅਤੇ ਸੋਧ ਜੋਜ਼ਫ਼ ਐਚ. ਬੇਅਰ (ਐਡਿਨਬਰਗ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1901; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1977), 513. ²⁶ਵਾਲਟਰ ਬਾਉਰ, *ਦੇ ਗ੍ਰੀਕ-ਇੰਗਲਿਸ਼ ਲੈਕਸੀਕਨ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਐਂਡ ਅਦਰ ਅਰਲੀ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ ਲਿਟਰੇਚਰ*, ਜਿਲਦ ਦੂਜੀ, ਅਨੁ. ਵਿਲੀਅਮ ਐਫ. ਅਰੰਡਟ ਅਤੇ ਐਫ਼. ਵਿਲਬਰ, ਹਿੰਗਰਿਕ ਸੋਧ ਅਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਐਂਡ ਐਫ਼. ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ ਡਬਲਯੂ. ਡੈਂਕਰ (ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1979), 663. ²⁷ਬਾਉਰ (2000), 819. ²⁸ਵੇਖੋ ਜੇ. ਬੀ. ਲਾਈਟਫੁਟ, *ਸੇਂਟ ਪੌਲ'ਜ਼ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ*, ਸੋਧ (ਲੰਦਨ: ਮੈਕਮਿਲਨ ਐਂਡ ਕੰ., 1916), 185; ਅਤੇ ਕਾਰਸਨ, *ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼*, 67. ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਵੇਖੋ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਕਾਰਕ ਸਬੰਧਕਾਰਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: ਮਰਕੁਸ 11:22; ਰੋਮੀਆਂ 3:22, 26; ਗਲਾਤੀਆਂ 2:16, 20; 3:22; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 3:12; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 1:27; 3:9; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:13. ²⁹ਮੋਰਵਿਨ

ਆਰ. ਵਿਨਸੈਂਟ, ਵਰਡ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਇਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1946), 3:168. ³⁰ਇਹੀ ਸ਼ਬਦ ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:19; 3:7; 4:16; ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 3:21; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:29; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 2:9, 11 ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

³¹ਜੇ. ਇਬਲ ਜੇਨਜ਼, ਦ ਨਿਊ ਬਾਈਬਲ ਕਮੈਂਟਰੀ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1964), 1048. ³²ਵਿਲੀਅਮ ਬਾਰਕਲੇ, ਦ ਲੈਟਰਜ਼ ਟੂ ਦ ਫਿਲੀਪੀਅੰਜ਼, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਥੇਸਲੋਨੀਅੰਜ਼, ਸੋਧੀ ਗਈ ਜਿਲਦ, ਦ ਡੇਅਲੀ ਸਟੱਡੀ ਬਾਈਬਲ ਸੀਰੀਜ਼ (ਫਿਲਾਡੈਲਫੀਆ: ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ, 1975), 140. ³³ਹਰਬਰਟ ਐਮ. ਕਾਰਸਨ, ਸਟੈਂਡ ਪਰਫੈਕਟ ਇਨ ਵਿਜ਼ਡਮ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕ ਹਾਊਸ, 1981), 110. ³⁴ਲੂਈਸ ਬੀ. ਰੈਡਫੋਰਡ, ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਟੂ ਫਿਲੋਮੋਨ, ਵੈਸਟਮਿੰਸਟਰ ਕਮੈਂਟਰੀਜ਼ (ਲੰਡਨ: ਮੇਥੁਏਨ ਐਂਡ ਕੰ., 1931), 232. ³⁵ਰਾਲਫ਼ ਪੀ. ਮਾਰਟਿਨ, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼: ਦ ਚਰਚ'ਜ਼ ਲੌਰਡ ਦ ਕ੍ਰਿਸਚਿਅਨ'ਜ਼ ਲਿਬਰਟੀ (ਐਗਜ਼ਜ਼ੇਟਰ, ਇੰਗਲੈਂਡ: ਪੇਟਰਨੋਸਟਰ ਪ੍ਰੈੱਸ, 1972), 87. ³⁶ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਨਿਡਾ, 58. ³⁷ਜੀ. ਆਰ. ਬੀਸਲੇ-ਮੁੱਰੇ, ਬੈਪਟਿਜ਼ਮ ਇਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1962), 154. ³⁸ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਹੋਲੀ ਸਕ੍ਰਿਪਚਰਜ਼: ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ, ਡਾਕਟ੍ਰਿਨਲ, ਐਂਡ ਹੋਮੀਲਿਟਿਕਲ, ਵਿਦ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੈਫਰੰਸ ਟੂ ਮਿਨਿਸਟਰਜ਼ ਐਂਡ ਸਟੂਡੈਂਟਸ, ਅਨੁ. ਐੱਮ. ਬੀ. ਰਿੱਡਲ, ਅਨੁ. ਜੌਨ ਪੀਟਰ ਲੇਂਜ਼ (ਐਡਿਨਬਰਗ: ਟੀ. ਐਂਡ ਟੀ. ਕਲਾਰਕ, 1870), 7:46 ਵਿਚ ਕਾਰਲ ਬ੍ਰਾਊਨ, 'ਦ ਐਪਿਸਟਲ ਆਫ਼ ਪੌਲ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼।' ³⁹ਐਡੁਅਰਡ ਸ਼ਵੇਜ਼ਰ, ਦ ਲੈਟਰ ਟੂ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼: ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਅਨੁ. ਐਂਡ੍ਰਿਊ ਚੈਸਟਰ (ਜ਼ਿਯੂਰਿਕ: ਬੇਨਜ਼ਾਏਗੀਰ ਵਰਲੈਗ, 1976; ਰੀਪ੍ਰਿੰਟ, ਮਿਨਿਆਪੁਲਿਸ: ਆਗਸਬਰਗ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1982), 146. ⁴⁰ਜੀ. ਗ੍ਰੋਸ਼ਮ ਮਾਚੇਨ, ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਗ੍ਰੀਕ ਫਾਰ ਬਿਗਿੰਨਰਜ਼ (ਟੋਰੰਟੋ: ਕੋਲੀਅਰ-ਮੈਕਮਿਲਨ, 1951), 12.

⁴¹ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 5:15-18, 20; 11:11, 12; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:19; ਗਲਾਤੀਆਂ 6:1; ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:7; 2:1, 5. ⁴²ਬਾਉਰ (2000), 770. ⁴³ਉਹੀ, 954. ⁴⁴ਪੀਟਰ ਟੀ. ਓ'ਬ੍ਰਾਇਨ, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, ਫਿਲੋਮੋਨ, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 44 (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1982), 119. ⁴⁵ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਨਿਡਾ, 60. ⁴⁶ਬਾਉਰ (2000), 290. ⁴⁷ਉਹੀ, 1083. ⁴⁸ਉਹੀ, 254. ⁴⁹ਈ. ਕੇ. ਸਿੰਪਸਨ ਐਂਡ ਐਫ਼. ਐਫ਼. ਬਰੂਸ, ਏ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਐਪਿਸਟਲਜ਼ ਟੂ ਦ ਇਫੀਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਦ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, ਦ ਨਿਊ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1957), 238. ⁵⁰ਰੋਡ੍ਰਿਕਸਨ, 120-21.

⁵¹ਉਹੀ, 121, ਐਨ. 90. ⁵²ਕਾਰਸਨ, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, 69. ⁵³ਵੇਖੋ ਕੂਚ 34:22-25; ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ 10:9; 11:1-40; ਗਿਣਤੀ 10:10; 29:6; ਵਿਵਸਥਾਸਾਰ 5:12-15; 2 ਇਤਿਹਾਸ 8:13. ⁵⁴ਲਾਈਟਫੁਟ, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, 189. ⁵⁵ਕਾਰਸਨ, ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼, 69. ⁵⁶ਬਾਉਰ (2000), 344. ⁵⁷ਉਹੀ, 28-29. ⁵⁸ਐੱਚ. ਡਰਮੋਟ ਮੈਕਡੋਨਲਡ, ਕਮੈਂਟਰੀ ਆਨ ਕੋਲੋਸੀਅੰਜ਼ ਐਂਡ ਫਿਲੋਮੋਨ (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1980), 86. ⁵⁹ਉਹੀ। ⁶⁰ਕਲਿੰਟਨ ਈ. ਆਰਨੋਲਡ, ਦ ਕੋਲੋਸੀਅਨ ਸਿੰਕ੍ਰੇਟਿਜ਼ਮ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਬੇਕਰ ਬੁਕਸ, 1996), 279.

⁶¹ਉਹੀ, 302. ⁶²ਉਹੀ, 281. ⁶³ਬ੍ਰੇਚਰ ਐਂਡ ਨਿਡਾ, 63. ⁶⁴ਬਾਉਰ (2000), 915. ⁶⁵ਬਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ਼ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ. ਗਰਹਰਡ ਫ੍ਰੈਡਰਿਕ, ਅਨੁ. ਅਤੇ ਸੋਧ ਜਿਊਫਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੈਮਿਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਸ, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਂਸ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1971), 7:135 ਵਿਚ ਐਡੁਅਰਡ ਸ਼ਵੇਜ਼ਰ, 'sarx.' ⁶⁶ਮੈਕਡੋਨਲਡ, 102. ⁶⁷ਰੋਡ੍ਰਿਕਸਨ, 116, ਐੱਨ. 86.